

รองเท้ามี่ผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร

โดย

นางสาวนนธิชา อุตราภรณ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

บัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชีธุรกิจแบบบูรณาการ

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร

โดย

นางสาวนนลืซา อุตรรภรณ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

บัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชีธุรกิจแบบบูรณาการ

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

DO THE SHOES AFFECT AUDITOR'S PERFORMANCE? AND HOW?

BY

MISS NONSICHA UTTRAPORN

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF ACCOUNTING
INTEGRATIVE BUSINESS ACCOUNTING
FACULTY OF COMMERCE AND ACCOUNTANCY
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2018
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นางสาวนนสิชา อุตราภรณ์

เรื่อง

รองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

บัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชีธุรกิจแบบบูรณาการ

เมื่อ วันที่ 17 ส.ย. 2562

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

ศิลปพร อธิสุนทร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลปพร ศรีจันทเพร)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

Sw

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรชัย อรุณเรืองศิริเลิศ)

คณบดี

ณพ อนุ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พิภพ อุดร)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	รองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบ บัญชีหรือไม่ อย่างไร
ชื่อผู้เขียน	นางสาวนลิษา อุตราภรณ์
ชื่อปริญญา	บัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	การบัญชีธุรกิจแบบบูรณาการ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรชัย อรุณเรืองศิริเลิศ
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาว่ารองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร โดยมีงานวิจัยพบว่าการสวมใส่รองเท้าที่ไม่เหมาะกับเท้าหรือออกแบบมาไม่ดีนั้นอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ก่อให้เกิดโรคและความเจ็บปวดได้หลายอย่างหลายประการ โดยเฉพาะรองเท้าหุ้มส้นที่ทำจากหนัง ซึ่งรองเท้าชนิดนี้ได้รับอนุญาตให้สวมใส่จากบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่งในไทย ในขณะที่รองเท้าที่ทำจากผ้าทุกชนิดนั้นไม่ได้รับอนุญาต

การศึกษานี้วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จำนวน 8 คน จากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพสอบบัญชีหรือเกี่ยวข้องกับการออกกฎระเบียบเครื่องแต่งกายและผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่งในไทย กลุ่มตัวอย่างละ 4 คน

ผลการศึกษาพบว่า รองเท้าที่ดีต่อสุขภาพส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชี โดยการสวมใส่รองเท้าที่ดีต่อสุขภาพจะช่วยส่งเสริมให้สภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้สอบบัญชีดีขึ้น ในแง่ของการเดินทางสะดวกและลดอาการเจ็บปวดจากการใส่รองเท้าไม่เหมาะสม นอกจากนี้ยังส่งผลต่อปัจจัยส่วนบุคคลด้านความพึงพอใจของพนักงาน เพราะพนักงานจะรู้สึกว่ามีอิสระในการตัดสินใจเลือกเครื่องแต่งกาย ได้รับการใส่ใจจากองค์กร ซึ่งส่งผลต่อความผูกพันกับองค์กรในระยะยาว ดังนั้นถ้าผู้สอบบัญชีสามารถใส่รองเท้าที่ดีต่อสุขภาพจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานในระยะยาว อย่างไรก็ตามถึงแม้ภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพจะไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน แต่ลูกค้าบางท่านตัดสินใจเลือกภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีจากการแต่งกาย ดังนั้นผู้สอบบัญชีจึงควรเลือกสวมรองเท้าที่ดีต่อสุขภาพและสอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กรของลูกค้า

คำสำคัญ: ผู้สอบบัญชี, ประสิทธิภาพในการทำงาน, ภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพ, รองเท้า

Independent Study Title	DO THE SHOES AFFECT AUDITOR'S PERFORMANCE? AND HOW?
Author	Miss Nonsicha Uttraporn
Degree	Master of Accounting
Department/Faculty/University	Integrative Business Accounting Commerce and Accountancy Thammasat University
Independent Study Advisor	Assistant Professor Teerachai Arunruangsirilert, Ph.D
Academic Years	2018

ABSTRACT

This research aims to study that do the shoes affect auditor's performance? And how? Prior research has shown that wearing unsuitable shoes, especially leather shoes, cause many diseases and pain. However, the four largest accounting and auditing firms, or Big 4, required auditor to wear it to look professional.

This research is a qualitative research collected data from in-depth interview by interviewing two sample groups for a total of 8 people. First, the people who work in back office or HRM. The others are auditors who work in Big 4.

The result of this study shows that shoes affect auditor's performance. Because wearing healthy footwear will improves the work environment which means traveling conveniently, comfortable to wear, and good for long-term health. In addition, it also affects employee satisfaction factor. Because the staffs will feel attentive if company empower them to make the right decisions on their appropriate outfit which also affects long-term relationships with the organization. Although there is no relation between appearance and the performance of work tasks, the auditor should wear healthy footwear which match the client's organizational culture because professional appearance can be recognized from the dress code by the client as well.

Keywords: Auditor, Performance, Professional appearance, Shoes

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สามารถเสร็จสมบูรณ์ได้เนื่องด้วยความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษา
งานวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรชัย อรุณเรืองศิริเลิศ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษาแนวคิด
และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลปพร ศรีจันทเพชร ที่ได้ให้เกียรติเป็นประธาน
กรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ปรับปรุง
และพัฒนาให้งานวิจัยชิ้นนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนคณาจารย์คณะพาณิชยศาสตร์และ
การบัญชีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ความเข้าใจต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมา
ประยุกต์ใช้ในงานวิจัยฉบับนี้ และเจ้าหน้าที่โครงการที่ให้ความช่วยเหลือตลอดมา

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังขอขอบพระคุณผู้ถูกสัมภาษณ์ทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลา
ในการให้สัมภาษณ์และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ขอขอบคุณครอบครัว เพื่อนๆทุกคนที่
คอยอยู่เคียงข้าง และศิลปินบีทีเอสที่ส่งกำลังใจผ่านบทเพลงเสมอมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้สอบบัญชี ผู้ที่สนใจ
ตลอดจนบุคคลทั่วไปให้หันมาใส่ใจสุขภาพเท้ามากขึ้น หากงานวิจัยชิ้นนี้มีข้อผิดพลาดหรือ
ความบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขออภัยและขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นางสาวนนธิชา อุตราภรณ์

(4)

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย (1)

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (2)

กิตติกรรมประกาศ (3)

สารบัญตาราง (6)

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย 3

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 3

1.4 นิยามศัพท์ 3

บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 5

2.1 ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชี 5

2.2 รองเท้า 7

บทที่ 3 วิธีการวิจัย 8

3.1 รูปแบบวิธีการวิจัย 8

3.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง 8

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 10

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล 10

บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	11
4.1 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพ สอบบัญชีหรือเกี่ยวข้องกับการออกกฎระเบียบเครื่องแต่งกาย	11
4.2 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงาน ในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4	18
4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ	25
4.4 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	33
5.1 สรุปผลการวิจัย	33
5.2 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะงานวิจัย	35
รายการอ้างอิง	37
ประวัติผู้เขียน	39

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 ข้อมูลนิติบุคคลที่ยังดำเนินกิจการอยู่ทั่วประเทศในปีพ.ศ.2557-2561	1
3.1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	10
4.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากข้อมูลนิติบุคคลที่ยังดำเนินกิจการอยู่ทั่วประเทศ ณ สิ้นปี พ.ศ. 2561 รวมทั้งสิ้นจำนวน 712,939 ราย ในปีพ.ศ.2557-2561 พบว่าบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัดมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ดังตาราง 1.1 แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่กิจการต้องใช้บริการจากบริษัทสอบบัญชีเพื่อให้ได้มาซึ่งความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลของข้อมูลที่เกิดจากการได้เปิดเผย อันจะเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน

ตารางที่ 1.1

ข้อมูลนิติบุคคลที่ยังดำเนินกิจการอยู่ทั่วประเทศในปีพ.ศ.2557-2561

ปี	บริษัทจำกัด	บริษัทมหาชนจำกัด	รวม
2557	413,793	1,073	414,866
2558	438,278	1,110	439,388
2559	465,641	1,152	466,793
2560	498,074	1,178	499,252
2561	529,443	1,220	530,663

หมายเหตุ. จาก กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2562

บริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง หรือ Big 4 หมายถึง บริษัทสอบบัญชีรายใหญ่ระดับโลกโดยวัดจากรายได้และจำนวนพนักงาน ซึ่งทั้งหมดมีบริษัทลูกที่ดำเนินธุรกิจอยู่ในไทย ทั้งหมด 4 แห่ง ได้แก่

(1) บริษัท ดีลอยท์ ทูช โธมัส ไซยาศ สอบบัญชี จำกัด

(2) บริษัท ไฟร์ชวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอส จำกัด

(3) บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

(4) บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิไชย สอบบัญชี จำกัด

จากการศึกษาข้อปฏิบัติและข้อกำหนดต่างๆของบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ในไทยพบว่า เพื่อแสดงถึงความเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพและได้รับการยอมรับจากลูกค้า พนักงานจะต้องแต่งกายให้เหมาะสมขณะทำงานในสำนักงานหรือที่ทำการของลูกค้าโดยไม่คำนึงว่าจะอยู่ในกรุงเทพฯ หรือต่างจังหวัด โดยพนักงานชายจะต้องสวมกางเกงขาวยาว เสื้อเชิ้ตและผูกเนคไท ส่วนพนักงานหญิงวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดีจะต้องใส่ชุดกระโปรงทำงานตามปกติ สวมรองเท้าหุ้มส้นและห้ามสวมรองเท้าแตะ ทั้งนี้สามารถสวมกางเกงเป็นชุดทำงานได้เฉพาะวันศุกร์เท่านั้น ต้องเป็นกางเกงขาวยาวแบบขาดตรง ไม่แนบเนื้อ ทรงและสีสุภาพ ทั้งนี้สำนักงานไม่อนุญาตให้สวมชุดทำงานที่ทำจากยีนส์ กางเกงรัดรูปหรือเนื้อผ้าอื่นๆที่มีลักษณะคล้ายยีนส์ รวมถึงรองเท้าที่ไม่มีสายรัด รองเท้ากีฬาและรองเท้าที่ทำจากผ้า

เมื่อศึกษาไปยัง Big 4 ในต่างประเทศ พบว่า PwC สิงคโปร์นั้นได้ก้าวข้ามคำว่า Casual Friday ไปสู่คำว่า Casual Everyday แล้ว ซึ่งการกระทำดังกล่าวนั้นถูกเรียกขานกันอย่างเป็นทางการว่า FlexDress Everyday โดยบริษัทได้เสนอให้พนักงานใช้วิจารณญาณตัดสินใจเลือกชุดทำงานตามความเหมาะสมในแต่ละวันด้วยตนเอง นโยบายดังกล่าวนี้นอกจากจะช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมการทำงานที่ยืดหยุ่นแล้ว ยังช่วยส่งเสริมให้พนักงานมีอำนาจในการตัดสินใจอีกด้วย นอกจากนี้ Trillion So ผู้ดำรงตำแหน่ง Human Capital Leader ของ PwC Singapore ยังได้กล่าวไว้ว่า “หนึ่งในสิ่งที่บริษัทของเราให้ความสำคัญคือการการมุ่งเน้นไปที่สวัสดิการและการจัดหาสถานที่ทำงานที่ยืดหยุ่นสำหรับทุกคน ฉันเชื่ออย่างแท้จริงว่าผู้คนมีประสิทธิผลมากที่สุดเมื่อพวกเขาได้รับความผ่อนคลายที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และองค์กรสามารถมีส่วนร่วมโดยการเป็นผู้ช่วยกระตุ้นเพื่อที่จะดึงดูดศักยภาพสูงสุดออกมาจากตัวบุคคล เรารู้สึกตื่นเต้นที่ได้ทำให้คนของเรา ‘เป็นตัวของตัวเอง’ และได้ปลดล็อกความหลากหลายของแต่ละคนมาสู่สถานที่ทำงาน” (HRM Asia Newsroom, 2018)

ปัญหาสืบเนื่องมาจากอาชีพผู้สอบบัญชีต้องมีการเดินทางตลอดเวลาทำให้เท้าเป็นอวัยวะสำคัญที่จำเป็นต่อการทำงาน ดังนั้นการเลือกรองเท้าที่เหมาะสมกับผู้สวมใส่จึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการสวมใส่รองเท้าที่ไม่เหมาะสมนั้นส่งผลต่อสุขภาพผู้สวมใส่ในระยะยาว แต่ทั้งนี้เนื่องจากเครื่องแต่งกายเป็นระเบียบของบริษัททำให้ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เพื่อคำนึงถึงความเป็นมืออาชีพต่อลูกค้าเป็นหลัก โดยไม่ได้ใส่ใจถึงผลกระทบทางด้านสุขภาพจากประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่ารองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาว่ารองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 บุคคลที่อ่านงานวิจัยตระหนักถึงปัญหาสุขภาพเท้าและผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในระยะยาวจากรองเท้าที่สวมใส่

1.3.2 ได้แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีจากมุมมองของลูกค้าและตัวผู้สอบบัญชีเอง ซึ่งบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ในไทยอาจพิจารณานำไปใช้ในการออกกฎระเบียบเครื่องแต่งกายของผู้สอบบัญชีในอนาคต

1.4 นิยามศัพท์

1.4.1 ผู้สอบบัญชี หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพอิสระที่มีส่วนสำคัญในการช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อข้อมูลที่กิจการเปิดเผย (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2561)

1.4.2 ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี หมายถึง ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในการสอบบัญชี การตรวจสอบการรับรองความถูกต้อง และความครบถ้วนในการทำบัญชี และเอกสารทางการเงิน ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ได้แก่ พนักงานที่มีตำแหน่งงานน้อยกว่าระดับหุนส่วนงานสอบบัญชี โดยพนักงานระดับผู้ช่วยผู้สอบบัญชีสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 ระดับผู้ช่วยผู้สอบบัญชี (Junior) คือ พนักงานที่มีอายุในการทำงานน้อยกว่า 3 ปี ระดับที่ 2 ระดับผู้ช่วยผู้สอบบัญชีอาวุโส (Senior) คือ พนักงานที่มีอายุในการทำงานมากกว่า 3 ปี แต่น้อยกว่า 5 ปี และระดับที่ 3 คือระดับผู้จัดการงานสอบบัญชี (Manager) โดยพนักงานในระดับผู้ช่วยผู้สอบบัญชีและผู้ช่วยผู้สอบบัญชีอาวุโสจะมีหน้าที่ปฏิบัติงานสอบบัญชีที่บริษัทลูกค้า มีการจัดทำกระดาดำทำการเพื่อเป็นหลักฐานประกอบการสอบบัญชี และทำการรวบรวมประเด็นที่พบจากการสอบบัญชีเพื่อเสนอต่อผู้จัดการงานสอบบัญชี ในขณะที่ผู้จัดการงานสอบบัญชีจะมีหน้าที่คอยตรวจทานงานที่ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติงานมา เพื่อเสนอต่อหุนส่วนงานสอบบัญชี (ปริยาภัทร เล็กประยูร, 2559)

1.4.3 การสอบบัญชี (Auditing) เป็นสาขาหนึ่งของการบัญชีที่มุ่งเน้นการตรวจสอบข้อมูลทางบัญชีหรืองบการเงิน การให้ความเชื่อมั่นเกี่ยวกับข้อมูลทางบัญชี การควบคุมภายใน

การบริหารความเสี่ยงองค์กรธรรมาภิบาล การตรวจสอบภายใน การสอบบัญชีภาษีอากร (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ, 2559)

1.4.4 วัตถุประสงค์โดยรวมของผู้สอบบัญชี ในการปฏิบัติงานตรวจสอบงบการเงิน คือ (ก) เพื่อให้ได้มาซึ่งความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผล งบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือ ข้อผิดพลาด ซึ่งช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถแสดงความคิดเห็นได้ว่า งบการเงินได้จัดทำขึ้นในสาระสำคัญตามแม่บทการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องหรือไม่ และ (ข) เพื่อรายงานต่องบการเงินและสื่อสารตามที่มาตรฐานการสอบบัญชีกำหนดตามข้อเท็จจริงที่ผู้สอบบัญชีตรวจพบ (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555)

1.4.5 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสอบบัญชี (Efficient Audit Practice) หมายถึง การปฏิบัติภาระงานสอบบัญชีให้บรรลุผลสำเร็จโดยคำนึงถึงปริมาณของทรัพยากรที่ถูกจ่ายไปเพื่อให้ได้ผลลัพธ์การปฏิบัติงานสอบบัญชีที่เกิดประสิทธิผลตามที่กำหนดไว้ (ดารณี เอื้อชนะจิต, 2556)

1.4.6 คุณภาพของงานสอบบัญชี ในสายตาของผู้ใช้งบการเงินอาจจะประเมินคุณภาพของงานสอบบัญชีได้จากปัจจัยหลัก 2 ประการได้แก่ 1. ความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีในการที่จะตรวจพบข้อผิดพลาดในงบการเงิน 2. ความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีในการที่จะรายงานหรือเปิดเผยข้อผิดพลาดดังกล่าวไว้ในงบการเงินให้ผู้ใช้งบการเงินทราบ (สมชาย สุภัทรกุล, 2542)

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชี

2.1.1 ความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี

2.1.1.1 การศึกษาความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีในต่างประเทศ

จากงานวิจัยของ Thomas Carrington ในปี 2010 พบว่า มีการศึกษาทางด้านสังคมวิทยาเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีว่ามีความสำคัญ (Pentland, 1993) และส่งผลต่อการวัดคุณภาพของผู้สอบบัญชี (Humphrey, 1992, 1993) ความสำคัญของรูปลักษณ์ที่เป็นมืออาชีพนี้อาจเป็นภาพประกอบที่ดีที่สุดของลายเซ็นอันศักดิ์สิทธิ์ของผู้สอบบัญชี (Pentland, 1993) ซึ่งความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีนี้นั้นสามารถวัดได้จากเครื่องแต่งกาย ระยะเวลาการทำงานที่ยาวนาน และการไม่นำอาหารกลางวันไปทานในเวลาทำงาน (cf. Covalleski et al., 1998; Anderson-Gough et al., 2000, 2001, 2002) โดยเฉพาะสำหรับผู้ช่วยผู้สอบบัญชีที่เพิ่งทำงานได้ไม่นานนี้ความเป็นมืออาชีพถือเป็นกระบวนการของการขัดเกลาทางสังคมรูปแบบหนึ่งซึ่งสามารถรับรู้ได้ผ่านการแต่งกาย ภาษา และลักษณะอื่นๆที่สามารถเรียนรู้ได้ผ่านการทำงาน เป็นต้น ทั้งหมดนี้กระทำไปโดยวัดจากลูกค้าเป็นจุดศูนย์กลาง (Anderson-Gough et al., 2000) ทว่าความจริงแล้วกลับไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างผลการดำเนินงานและรูปลักษณ์ที่ปรากฏให้เห็น เช่นเดียวกับการที่นักกฎหมายสวมวิกผม นักกฎหมายก็ไม่สามารถเป็นนักกฎหมายที่ดีได้ พวกเขาทำลงไปเพียงเพราะรู้สึกว่าจะไม่สวมวิกไม่ได้ก็เท่านั้น (Anderson-Gough et al., 2002, p. 42, original emphasis) ซึ่งประเด็นนี้มีการวิจัยอีกชิ้นพบว่าการทำงานของผู้สอบบัญชีจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจในอุตสาหกรรม ลูกค้า และกระบวนการทำงานต่างๆอย่างแท้จริง รวมถึงความสามารถในการประเมินความเสี่ยงสำคัญในการสอบบัญชี (Marshall A. Geiger, 2002)

2.1.1.2 การศึกษาความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีในประเทศไทย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของนักวิชาชีพบัญชีไทยในบริบทของผู้สอบบัญชี รับอนุญาตและผู้สอบภาษีอากร ได้แก่ 1. ปัจจัยความรู้ทางด้านภาษีอากร 2. ปัจจัยความรู้ด้านการตรวจสอบ 3. ปัจจัยความหลากหลายของธุรกิจที่ตรวจสอบ 4. ปัจจัยจำนวนธุรกิจที่ทำการตรวจสอบ 5. ปัจจัยระยะเวลาที่ทำงานด้านสอบบัญชี 6. ปัจจัยการเข้าอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง และ 7. ปัจจัยการศึกษาด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สงกรานต์ ไกยวงษ์, 2560)

สอดคล้องกับหัวข้อ 2.1.1.1 การศึกษาความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี ในต่างประเทศที่พบว่ารูปลักษณ์ความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชียังไม่ได้ส่งผลต่อการดำเนินงานของผู้สอบบัญชี (Anderson-Gough et al., 2002, p. 42, original emphasis) ผู้วิจัยจึงอยากศึกษาประเด็นเพิ่มเติมว่ารองท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร โดยคำว่าประสิทธิภาพนั้นสามารถพิจารณาได้จากนิยามศัพท์ที่ใกล้เคียงกัน ดังนี้

2.1.2 คุณภาพทางการสอบบัญชี

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย 1. ด้านความรู้ความสามารถ 2. ด้านความชำนาญ 3. ด้านความระมัดระวังรอบคอบ 4. ด้านความซื่อสัตย์ 5. ด้านความรับผิดชอบต่อนักที่ 6. ด้านความมีคุณธรรม 7. ด้านการพัฒนาศักยภาพทางการบัญชี และ 8. ด้านทักษะทางวิชาชีพ (รัชณี บินยาเซ็น, 2561)

และคุณภาพของงานสอบบัญชี ในสายตาของผู้ใช้งบการเงินอาจจะประเมินคุณภาพของงานสอบบัญชีได้จากปัจจัยหลักสองประการได้แก่ 1. ความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีในการที่จะตรวจพบข้อผิดพลาดในงบการเงิน 2. ความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีในการที่จะรายงานหรือเปิดเผยข้อผิดพลาดดังกล่าวไว้ในงบการเงินให้ผู้ใช้งบการเงินทราบ (สมชาย สุภัทรกุล, 2542)

2.1.3 ผลสำเร็จทางการสอบบัญชี

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสำเร็จทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ประกอบด้วย 1. คุณภาพการรายงานการสอบบัญชี 2. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสอบบัญชี และ 3. ประสิทธิภาพการวินิจฉัยในการสอบบัญชี (ดารณี เอื้อชนะจิต, 2556)

2.1.4 ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชี

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงานของ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1. ปัจจัยส่วนบุคคล 2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงาน 3. ปัจจัยความผูกพันกับองค์กร 4. ปัจจัยจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และ 5. ปัจจัยมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยได้ให้นิยามของคำว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานไว้ดังนี้ 1. ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ 2. ด้านการจัดหาทรัพยากร 3. ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน และ 4. ด้านความพอใจของทุกฝ่าย (ขวัญชัย ชมศิริ, 2561)

2.2 รองเท้า

2.2.1 ปัญหาสุขภาพเท้าและรองเท้าสำหรับผู้สูงอายุ

จากการทบทวนวรรณกรรมของ รศ.พญ.ดุจใจ ในปี 2552 เกี่ยวกับการวิจัยศึกษาหาความสัมพันธ์ของความผิดปกติกับปัจจัยต่างๆ และชนิดของรองเท้าที่ใช้ โดยศึกษาจากผู้สูงอายุชาวไทยสุขภาพดีอายุ 60-80 ปี พบว่า อาการปวดเท้าสัมพันธ์กับชนิดและขนาดของรองเท้า โดยเพศหญิงมีอาการปวดเท้ามากกว่าเพศชาย 4 เท่าและ 1/3 ของผู้สูงอายุทั้ง 2 เพศ สวมรองเท้าคับ ผู้หญิงสวมรองเท้าหุ้มส้นและรองเท้าคัทมีปัญหาวาดเท้ามากที่สุด คือ 38.5% และ 35.5% ตามลำดับ การใช้รองเท้าที่ไม่เหมาะสม เช่น การใส่รองเท้าคัทและรองเท้าหุ้มส้นมีความสัมพันธ์กับอาการปวดเท้า ซึ่งผู้หญิงจะมีความเสี่ยงมากกว่า มีอาการปวดมากกว่า จึงควรเลือกรองเท้าให้เหมาะสม โดยงานวิจัยดังกล่าวได้มีการอ้างอิงงานวิจัยของ Dawson ในปี 2002 ว่า ร้อยละ 83 ของผู้หญิงอายุ 50-70 ปี จำนวน 127 คน มีปัญหาสุขภาพเท้าสัมพันธ์กับการใส่รองเท้าส้นสูงและเท้าผิดรูป สัมพันธ์กับการใส่รองเท้าไม่เหมาะสม ได้แก่ รองเท้าหน้าแคบและสั้นกว่าเท้า และการเกิดนิ้วหัวแม่เท้าเก สัมพันธ์กับการใส่รองเท้าหน้าแคบและสั้นสูงเกิน 25 มม. (Menz and Morris, 2005) ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยที่พบว่า ร้อยละ 87.32 จำนวน 186 คน พบลักษณะเท้าผิดรูป โดยผู้ชายมีข้อปลายนิ้วเท้างอและผู้หญิงมีนิ้วหัวแม่เท้าเก

2.2.2 (รอง)เท้านั้นสำคัญไฉน

จากการทบทวนวรรณกรรมของ APO Society สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติในปี 2010 พบว่ารองเท้าที่ไม่เหมาะสมกับเท้าหรือออกแบบมาไม่ดีอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ก่อให้เกิดโรคและความเจ็บปวดได้หลายอย่างหลายประการ โดยรองเท้าหุ้มส้นมีปัญหาในการสวมใส่มาก โดยเฉพาะรองเท้าหนัง ถ้าขนาดไม่พอเหมาะกับเท้า เช่น รองเท้าขนาดเล็กและแคบ นอกจากจะโดนกัดและเดินไม่ถนัดแล้วหากถูกสวมใส่เป็นเวลานานจะก่อให้เกิดการเสียดสีการทรงตัว เกิดพยาธิสภาพในโครงกระดูกสันหลังได้ นอกจากนี้รองเท้าส้นสูงเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เกิดโรคได้หลายโรค เพราะ จะก่อให้เกิดกล้ามเนื้อหดเกร็งและถ้าเกิดการกระตุกอย่างแรงจากการล้ม อาจทำให้เอ็นร้อยหวายข้อเท้าขาดได้ โดยเฉพาะหัวรองเท้าเล็กเรียว นิ้วเท้าทั้งหมดจะเบียดกันจนผิดรูปและก่อให้เกิดอาการเจ็บปวดจากนิ้วเท้าที่เกยกันอยู่

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รองเท้ามามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่อย่างไร”: ศึกษากรณีผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์การทำงานสอบบัญชีในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ หรือ Big 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่ารองเท้ามามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบุคคลที่อ่านงานวิจัยจะตระหนักถึงปัญหาสุขภาพเท้า และผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในระยะยาวจากรองเท้าที่สวมใส่และงานวิจัยชิ้นนี้อาจนำไปสู่การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบเรื่องรองเท้าสำหรับบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ในอนาคต

3.1 รูปแบบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ซึ่งการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นสามารถถามซ้ำเพื่อเข้าสู่ประเด็นสำคัญได้ เมื่อผู้วิจัยทราบข้อมูลเชิงลึกของผู้ถูกสัมภาษณ์ในแต่ละสายอาชีพ จะทำให้เข้าใจพฤติกรรม วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมต่างๆของแต่ละองค์กรได้ดียิ่งขึ้น

3.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการสัมภาษณ์ ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจำนวน 2 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 8 คน (Guest et al., 2006) โดยพิจารณาและคัดเลือกจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพสอบบัญชีหรือเกี่ยวข้องกับการออกกฎระเบียบเครื่องแต่งกายที่ทำงานในบริษัทมหาชน จำกัด ดำรงตำแหน่งระดับผู้จัดการฝ่ายงานขึ้นไป อายุ 50-60 ปี โดยแบ่งออกเป็นเพศชายและหญิง ในอัตราส่วนเท่ากัน รวมทั้งสิ้น 4 คน และผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4 โดยแบ่งออกเป็นเพศชายและหญิงในอัตราส่วนเท่ากัน รวมทั้งสิ้น 4 คน โดยพิจารณาและคัดเลือกจาก

3.2.1 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพสอบบัญชีหรือเกี่ยวข้องกับการออกกฎระเบียบเครื่องแต่งกายที่ทำงานในบริษัทมหาชนจำกัด ดำรงตำแหน่งระดับผู้จัดการฝ่ายงานขึ้นไป อายุ 50-60 ปี โดยแบ่งออกเป็นเพศชายและหญิงในอัตราส่วนเท่ากัน รวมทั้งสิ้น 4 คน

3.2.1.1 ทำงานในบริษัทมหาชนจำกัด

สาเหตุในการเลือกสัมภาษณ์เฉพาะลูกค้าจากบริษัทจำกัดมหาชนเพราะจากการทบทวนวรรณกรรมทำให้พบว่าลูกค้าผู้ใช้บริการสอบบัญชีกว่าร้อยละ 99 ของบริษัทที่อยู่ในดัชนีฟุตซี 100 (FTSE 100) และร้อยละ 96 ของบริษัทที่อยู่ในดัชนีฟุตซี 250 (FTSE 250) อันเป็นดัชนีที่รวบรวมบริษัทมหาชนจำกัดขนาดกลางชั้นนำ (Mario Christodoulou, 2011) นอกจากนี้ยังมีการรายงานอีกว่าบริษัทจำกัดมหาชนขนาดยักษ์ใหญ่ของอังกฤษที่ถูกตรวจสอบโดย Big 4 นั้นมีจำนวนถึง 341 บริษัทจากทั้งหมด 350 บริษัท (Huw Jones, 2018) แสดงให้เห็นว่าบริษัทจำกัดมหาชนส่วนใหญ่เลือกใช้บริการสอบบัญชีกับ Big 4

3.2.1.2 ดำรงตำแหน่งระดับผู้จัดการฝ่ายงานขึ้นไป

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพสอบบัญชีหรือเกี่ยวข้องกับการออกกฎระเบียบเครื่องแต่งกายที่ดำรงตำแหน่งระดับผู้จัดการฝ่ายงานขึ้นไปนั้นเป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจและสามารถให้ความคิดเห็นว่ารองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร

3.2.1.3 อายุ 50-60 ปี

เกณฑ์การเลือกช่วงอายุนั้นอิงจากการวิจัยศึกษาหาความสัมพันธ์ของความผิดปกติกับปัจจัยต่างๆ และชนิดของรองเท้าที่ใช้ของ รศ.พญ.ดุจใจ ในปี 2552 และของ Dawson ในปี 2002 ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 60-80 และ 50-70 ปีตามลำดับ สำหรับการศึกษานี้ผู้วิจัยต้องการกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรที่ดำรงตำแหน่งระดับหัวหน้าฝ่ายงานขึ้นไปดังที่กล่าวเหตุผลไปข้างต้น จึงเลือกศึกษาในช่วงอายุ 50-60 ปี

3.2.2 ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4 โดยแบ่งออกเป็นเพศชายและหญิงในอัตราส่วนเท่ากัน รวมทั้งสิ้น 4 คน

บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานสอบบัญชีในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4 นั้นเป็นผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานสอบบัญชีที่บริษัทลูกค้า จึงสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกว่ารองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร

ตารางที่ 3.1

ข้อมูลของผู้ถูกสัมภาษณ์

กลุ่มแรก ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพสอบบัญชีหรือเกี่ยวข้องกับการออกกฎระเบียบเครื่องแต่งกาย ใช้ชื่อสมมติเป็นตัวเลข 1-4 ตามลำดับ และ

กลุ่มที่สอง ได้แก่ ผู้มีประสบการณ์การทำงานสอบบัญชีในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4 ใช้ชื่อสมมติเป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษ A-D ตามลำดับ

ชื่อ	เพศ	อายุ	ประสบการณ์การทำงาน
1	หญิง	58	ธนาคารจำกัด (มหาชน) แห่งหนึ่ง ตำแหน่ง ผู้จัดการอาวุโสฝ่ายบุคคล (HR)
2	ชาย	55	ธนาคารจำกัด (มหาชน) แห่งหนึ่ง ตำแหน่ง ผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อ
3	หญิง	34	บริษัทจำกัด (มหาชน) แห่งหนึ่ง ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม ตำแหน่ง ผู้จัดการฝ่ายบัญชี
4	ชาย	52	บริษัทจำกัด (มหาชน) แห่งหนึ่ง ประกอบธุรกิจบริการ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจสอบภายใน
A	ชาย	23	Auditor Deloitte สาย FSI ประสบการณ์ทำงาน 1 ปี
B	หญิง	30	อดีต Auditor EY ไม่ได้ทำงานสาย FSI ประสบการณ์ทำงาน 2 ปี ปัจจุบันทำงานบริษัทจำกัด (มหาชน) แห่งหนึ่ง ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม
C	ชาย	27	อดีต Auditor KPMG สาย FSI ประสบการณ์ทำงาน 2.5 ปี ปัจจุบันทำงาน บริษัทจำกัด (มหาชน) แห่งหนึ่ง ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม
D	หญิง	26	Auditor PWC สาย manufacturing ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยกำหนดคำถามเพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์และหาคำตอบ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์จะใช้การจดบันทึกโดยมีการประมาณระยะเวลาในการสัมภาษณ์รายละ 30-60 นาที (Nastasi & Schensul, 2005) เพื่อนำข้อมูลเชิงลึกมาวิเคราะห์ในภายหลัง เมื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพครบถ้วนแล้วจะนำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกมาทำการตรวจสอบข้อมูลกับเนื้อหาที่ได้พบทวนวรรณกรรมไว้ก่อนหน้า พร้อมทั้งนำเสนอข้อค้นพบต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง รองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งใช้เครื่องมือกำหนดคำถามเพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์และหาคำตอบ การศึกษานี้ใช้วิธีศึกษาพฤติกรรมการสวมใส่รองเท้าและทัศนคติของผู้สวมใส่ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ในอัตราส่วนเพศชายและหญิงเท่ากันในแต่ละกลุ่ม รวมทั้งสิ้นจำนวน 8 คน ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพสอบบัญชีหรือเกี่ยวข้องกับการออกกฎระเบียบเครื่องแต่งกาย และผู้มีประสบการณ์การทำงานสอบบัญชีในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4 ที่สามารถให้ความเห็นว่ารองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร ซึ่งการศึกษานี้ได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพสอบบัญชีหรือเกี่ยวข้องกับการออกกฎระเบียบเครื่องแต่งกาย

ส่วนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ส่วนที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพสอบบัญชีหรือเกี่ยวข้องกับการออกกฎระเบียบเครื่องแต่งกาย

4.1.1 คุณหนึ่ง เพศหญิง อายุ 58 ปี

ประสบการณ์การทำงาน : ธนาคารจำกัด (มหาชน) แห่งหนึ่ง ตำแหน่ง ผู้จัดการอาวุโสฝ่ายบุคคล (HR) ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 52 นาที

4.1.1.1 ส่วนที่ 1 รองเท้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี

คุณคิดว่ารองเท้าที่ผู้สอบบัญชีสวมใส่อยู่ในปัจจุบันมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

มีผล เพราะ ประเทศไทยเป็นเมืองร้อน การใส่รองเท้าหนังมันทั้งอบและมีกลิ่นแรง โดยเฉพาะเวลามีการถอดรองเท้าหลายๆคนภายในห้องแอร์สำนักงาน อีกทั้งยังมีปัญหา

เกี่ยวกับเชื้อราในเท้าที่เกิดจากการสวมใส่รองเท้าหนังอีกด้วย ถึงแม้จะมีการแก้ปัญหาโดยการโรยแป้งฝุ่นหรือแป้งขจัดกลิ่นก็ไม่สามารถแก้ไขได้ ไม่แน่ว่าการใส่รองเท้าผ้าใบถ้าใส่ถุงเท้าแล้วจะมีกลิ่นอับหรือไม่ แต่น่าจะไม่มี รองเท้าหนังเป็นรองเท้าที่มีปัญหาจริง ยิ่งถ้ามีปัญหาเรื่องกลิ่นก็ต้องเปลี่ยนบ่อย นอกจากนี้รองเท้าสมัยนิยมอย่าง รองเท้าทรงสวย หัวแหลมหรือหัวแคบ จะทำให้เจ็บเท้ามาก ถึงแม้จะไม่มีกฏบังคับแต่ก็ต้องใส่เพราะค่านิยมกัน

4.1.1.2 ส่วนที่ 2 รองเท้า ปัญหาสุขภาพเท้า และการเลือกรองเท้าที่ส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน (อธิบายเรื่องปัญหาสุขภาพเท้าระยะยาวในผู้สูงอายุจากประเภทของรองเท้าที่สวมใส่)

(1) ในองค์กรของคุณกำหนดเครื่องแต่งกายรวมถึงรองเท้าที่สวมใส่หรือไม่ มีการกำหนดให้ผู้ขายและผู้หญิงใส่รองเท้าคัชชูหนังมาทำงาน โดยสามารถใส่ได้ทั้งส้นสูงและส้นเตี้ย

(2) คุณมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพเท้าบ้างหรือไม่ อย่างไร
ก็มี มีแน่นอน ถ้าใส่รองเท้าส้นสูงที่สูงมากจะมีอาการเกร็งและปวดน่อง เท้ามีกลิ่นอับ ร้อน อึดอัด ไม่สบายตัว ยิ่งถ้าใส่เดินเป็นเวลานานหลายปีจะมีอาการปวดหลังเพิ่มขึ้นมา ซึ่งอาการเหล่านี้จะค่อยๆหายไปหลังจากเลิกใส่ นอกจากนี้ยังมีการเจ็บใต้เท้าที่เรียกว่ารองข้ำใต้เท้า ซึ่งเกิดจากการเดินบนพื้นแข็งเป็นเวลานานอีกด้วย คุณหนึ่งได้เล่าเพิ่มเติมว่า ปกติจะใส่คัชชูหนังสูงประมาณ 1 นิ้วครึ่งถึง 2 นิ้วครึ่ง โดยแต่ละวันเดินเยอะมาก ทั้งเดินระหว่างโต๊ะทำงานและไปประชุม ทั้งนี้ไม่มีเวลาสับเปลี่ยนรองเท้า เพราะเข้าห้องเจอผู้บริหารตลอด ต้องมีเวลานั่งพักถึงจะได้ถอดรองเท้า

(3) คุณคิดว่ารองเท้าที่ดีและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานควรมีลักษณะอย่างไร

พื้นนุ่ม เบา วัสดุโปร่ง ระบายอากาศได้ดี หรือทำจากผ้า เพราะสามารถซักได้ ผึ่งแดดได้ ทำความสะอาดง่าย กลิ่นไม่อับชื้น และไม่ทำให้เจ็บเท้าด้วย นอกจากนี้ยังเสนอว่าเป็นแค่รองเท้ารัดส้นก็เพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องหุ้มส้น เพื่อให้สะดวกในการเคลื่อนไหว คุณหนึ่งกังวลเรื่องเจ็บเท้าและกลิ่นเป็นหลัก โดยได้เล่าเพิ่มเติมว่า การใส่รองเท้าทั้งวันนั้นกลับบ้านไปเท้าบวมตลอด ถ้าได้ลองใส่ทำงานทั้งวันจะเข้าใจ อีกทั้งสมัยก่อนนิยมใส่ถุงน่องเพื่อลดกลิ่น แต่ก็ลดได้เพียงระดับหนึ่ง อีกทั้งยังขาดง่าย ทำให้เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับถุงน่องเป็นจำนวนมาก

4.1.1.3 ส่วนที่ 3 รองเท้าที่ทำจากผ้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอปัญชี
คุณคิดว่าการอนุญาตให้ผู้สอปัญชีสามารถใส่รองเท้าที่ทำจากผ้านั้นจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

น่าจะช่วยให้สะดวก คล่องตัว และมีความสุข โดยคุณหนึ่งได้ให้จำกัดความของความสุขไว้ว่า ความสุขหมายถึง ไม่มีความอึดอัด ไม่มีปัญหาอาการเท้าเจ็บและเท้าด้าน หรือก็คือ ปัญหาเจ็บนิ้วก้อยเท้าและอาการบวม พอง เป็นตาปลาหลายจุดจากการถูกรองเท้าเสียดสี โดยเฉพาะปัญหารองเท้ากัดที่มักพบในผู้เปลี่ยนรองเท้าคู่มือ ทั้งนี้คุณหนึ่งได้กล่าวอีกว่าปัญหาเหล่านี้จะไม่เกิดขึ้นในรองเท้าผ้าที่มีความยืดหยุ่นแน่นอน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวคุณหนึ่งมีความเห็นว่า ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพของผู้ช่วยผู้สอบบัญชี เพราะการแต่งกายมีความสุภาพอยู่แล้วการผ่อนปรนรองเท้าเพื่อเพิ่มความสะดวก คล่องตัวในการเดินทางและดีต่อสุขภาพ จึงไม่น่าจะมีผลต่อเรื่องดังกล่าว อีกทั้งรองเท้าที่สวมใส่ก็เป็นรองเท้าสุขภาพ ไม่ใช่ใส่รองเท้าแตะคับ

4.1.1.4 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ในความคิดเห็นของคุณหนึ่ง อาชีพสอบบัญชีเป็นงานที่ค่อนข้างหนักและแข่งต่อเวลา ถ้าหากเครื่องแต่งกายและรองเท้า support ต่อการทำงานน่าจะช่วยให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น หรืออย่างน้อยพนักงานก็มีความสุขในการทำงานมากขึ้น อยากทำงานซึ่งล้วนส่งผลในระยะยาว ตัวงานมันเปลี่ยนแปลงไม่ได้อยู่แล้ว ถ้าสามารถแก้ไขส่วนนี้ได้ก็ควรแก้

4.1.2 คุณสอง เพศชาย อายุ 55 ปี

ประสบการณ์การทำงาน : ธนาคารจำกัด (มหาชน) แห่งหนึ่ง ตำแหน่ง ผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อ ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 50 นาที

4.1.2.1 ส่วนที่ 1 รองเท้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี

คุณคิดว่ารองเท้าที่ผู้สอบบัญชีสวมใส่อยู่ในปัจจุบันมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

ทุกวันนี้เห็น External Auditor ที่มาบริษัทก็แต่งตัวตามสบาย ใส่เสื้อเชิ้ตสุภาพเรียบร้อย ไม่ถึงกับใส่ยูนิฟอร์ม ส่วนเรื่องรองเท้าคิดว่า รองเท้าที่ออกดีใส่ทุกวันนี้ อาจจะก่อให้เกิดการด้อยประสิทธิภาพในการทำงานได้ โดยเฉพาะผู้ชายที่ใส่รองเท้าคัชชูหนึ่งตลอดเวลาเป็นระยะเวลานาน มักประสบปัญหามักลื่นเท้า อับชื้นเหงื่อ และอาจเป็นเชื้อราได้ ซึ่งเป็นสาเหตุของการขาดความมั่นใจ และส่งผลต่อบุคลิกภาพโดยเฉพาะสายอาชีพที่ต้องติดต่อกับผู้คนแบบออกดี ส่วนผู้หญิงที่ใส่รองเท้าไม่เหมาะสม เช่น รองเท้าส้นสูง อาจเกิดความกังวลว่าจะบาดเจ็บ รองเท้ากัด เจ็บเท้า เดินไม่เต็มเท้า ซึ่งอาการเหล่านี้ก็ทำให้เสียบุคลิกเช่นเดียวกัน นอกจากนี้พนักงานที่ทำงานภาคสนาม จำเป็นต้องมีการเดินทางตลอดเวลา ควรใส่รองเท้าผ้าใบเพื่อความคล่องตัวและเพื่อลดอาการบาดเจ็บดังกล่าว

4.1.2.2 ส่วนที่ 2 รองเท้า ปัญหาสุขภาพเท้า และการเลือกรองเท้าที่ส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน (อธิบายเรื่องปัญหาสุขภาพเท้าระยะยาวในผู้สูงอายุจากประเภทของ

รองเท้าที่สวมใส่)

(1) ในองค์กรของคุณกำหนดเครื่องแต่งกายรวมถึงรองเท้าที่สวมใส่หรือไม่

มีการกำหนดการแต่งกาย โดยวันศุกร์เป็นวันแต่งกายอิสระ เมื่อก่อนพนักงานหญิงที่ทำงานในธนาคารถูกกำหนดให้สวมแต่กระโปรงเท่านั้น แต่ปัจจุบันสามารถสวมใส่ได้ทั้งกางเกงและกระโปรง ส่วนเรื่องรองเท้า ผู้ชายใส่รองเท้าคัชชูหนัง ผู้หญิงใส่รองเท้าหุ้มส้น แต่ไม่ได้มีกฎระเบียบห้ามใส่รองเท้าผ้าใบ พนักงานขายที่ต้องทำงานภาคสนามสามารถใส่ผ้าใบได้ พนักงานทั้งชายและหญิงต่างก็หลีกเลี่ยงการใส่รองเท้าหุ้มส้นเดินทางมาทำงานกันทั้งนั้น โดยมีการนำรองเทาลำลอง เช่น รองเท้าแตะ มาสับเปลี่ยนในระหว่างวันที่ไม่ได้มีการประชุม หรือการติดต่อลูกค้า บางคนก็ใส่ผ้าใบเดินทางแล้วค่อยเอามาเปลี่ยนรองเท้าที่ออฟฟิศ

(2) คุณมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพเท้าบ้างหรือไม่ อย่างไร

นอกจากเรื่องปัญหากลิ่นเท้า และเท้าเป็นเชื้อราอันเป็นผลมาจากการใส่รองเท้าคัชชูเป็นระยะเวลานานแล้ว ยังมีปัญหารองเท้ากัดและรัดตอนใส่รองเท้าหนังคูใหม่ การใส่รองเท้าที่รัดเท้า เดินแล้วเจ็บนั้น จะทำให้การเดินไม่มั่นคงลงน้ำหนักเท้าไม่เต็มที่ เป็นสาเหตุของการสะดุดหกล้ม

(3) คุณคิดว่ารองเท้าที่ดีและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานควรมี

ลักษณะอย่างไร

น้ำหนักเบา support เท้า ไม่ทำจากวัสดุที่แข็ง ระบายอากาศได้ดี ใส่แล้วไม่อับเกินไป ส้นไม่สูงเกินไป สวมใส่ง่าย เดินแล้วคล่องตัว กระชับ เช่น รองเท้าผ้าใบ

4.1.2.3 ส่วนที่ 3 รองเท้าที่ทำจากผ้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอปัญชี

คุณคิดว่าการอนุญาตให้ผู้สอปัญชีสามารถใส่รองเท้าที่ทำจากผ้า นั้นจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

ส่งผลบวกต่อผลการดำเนินงาน เพราะการสวมใส่รองเท้าจากผ้า นั้นมีความสะดวก คล่องตัว และรวดเร็วในการเดินทาง สามารถลดอาการบาดเจ็บระหว่างเดินทางได้ ผู้ชายไม่เท่าไร แต่ผู้หญิงที่ใส่รองเท้าไม่เหมาะสม เช่น รองเท้าส้นสูงอาจมีอาการเท้าพลิก เท้าแพลงได้ ส่วนเรื่องภาพลักษณ์ต่อลูกค้า ภาคสนามไม่น่ามีปัญหาอะไร แต่การติดต่อกับลูกค้าที่บริษัทนั้นถ้าจะใส่ผ้าใบ ควรเป็นรองเท้าผ้าใบที่ค่อนข้างดูเป็นทางการ สุภาพ สีสันไม่สะดุดตาจนเกินไป

4.1.2.4 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

การสวมใส่เสื้อผ้าและรองเท้าที่สบาย ไม่รัด ไม่อึดอัดนั้นจะทำให้เราสามารถโฟกัสกับงานได้เต็มที่ เราควรวัดกันที่ผลงานมากกว่าการบังคับเรื่องเครื่องแต่งกาย การแต่งตัวให้สุภาพก็เพียงพอแล้ว

4.1.3 คุณสาม เพศหญิง อายุ 34

ประสบการณ์การทำงาน : บริษัทจำกัด (มหาชน) แห่งหนึ่ง ประกอบธุรกิจ
อุตสาหกรรม ตำแหน่ง ผู้จัดการฝ่ายบัญชี ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 47 นาที

4.1.3.1 ส่วนที่ 1 รองเท้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี

**คุณคิดว่ารองเท้าที่ผู้สอบบัญชีสวมใส่อยู่ในปัจจุบันมีผลต่อ
ประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่ อย่างไร**

ขึ้นอยู่กับโอกาส ไม่เจอลูกค้าที่คิดว่าควรอนุญาตให้ใส่ free style แบบ
flat หรือ Sneakers ได้ แต่ถ้าเราไปเจอลูกค้าเป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องสวมใส่รองเท้าคัชชู เพราะการแต่ง
กายแบบ professional จะช่วยเพิ่มความมั่นใจให้ผู้สวมใส่ การ present งานใส่ส้นสูงนั้นดีกว่าผ้าใบ
อยู่แล้ว อีกอย่างถือเป็นการให้เกียรติลูกค้าและสถานที่ที่เราไป ลูกค้าจ่ายเงิน 1 job ตัวเลข
ไม่ต่ำกว่า 7 หลัก การใส่ผ้าใบ หรือ การแต่งกายแบบ professional look perception มันต่างกัน
อยู่แล้ว มันส่งผลต่อ personal brand image ของผู้สวมใส่เองด้วย

ที่อื่นๆที่พี่ไปเห็นมาแบบบริษัทหลักทรัพย์เขาก็แต่งกายแบบ casual กัน
ใส่เสื้อยืด กางเกงยีนส์ รองเท้าผ้าใบได้อยู่แล้ว บริษัทส่วนใหญ่ตอนนี้วันศุกร์ก็น่าจะอนุญาตให้ใส่
business casual ได้อยู่แล้วนะ

**4.1.3.2 ส่วนที่ 2 รองเท้า ปัญหาสุขภาพเท้า และการเลือกรองเท้าที่ส่งเสริม
ประสิทธิภาพในการทำงาน (อธิบายเรื่องปัญหาสุขภาพเท้าระยะยาวในผู้สูงอายุจากประเภทของ
รองเท้าที่สวมใส่)**

(1) ในองค์กรของคุณกำหนดเครื่องแต่งกายรวมถึงรองเท้าที่สวมใส่หรือไม่

ไม่บังคับ และนี่เป็น top 5 key factor ที่พี่ตัดสินใจ join องค์กรเลย
ถ้าองค์กรบอก เธอต้องใส่ชุดยูนิฟอร์มมาทำงานทุกวัน ก็คงต้องขอบาย บริษัทพี่ director ใส่ผ้าใบ
sales ใส่ขาสั้นได้ พี่เลยเฉยๆกับ business casual dress code

(2) คุณมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพเท้าบ้างหรือไม่ อย่างไร

พี่ไม่ได้มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพเท้าโดยตรง แต่มีปัญหาเกี่ยวกับ
น้ำหนักตัวและกระดูกสันหลัง หมอจึงไม่อนุญาตให้ใส่ high heel มา 6-7 ปีแล้ว อีกอย่างการใช้
อุปกรณ์ทำงานไม่ถูกหลัก Ergonomic ประมาณไม่ถูกหลักสรีระวิทยานั้นเป็นต้นเหตุให้เกิด
office syndromes ต่างๆ ซึ่งมีผลต่อ กระดูกสันหลังหรือหมอนรองกระดูก

**(3) คุณคิดว่ารองเท้าที่ดีและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานควรมี
ลักษณะอย่างไร**

พี่ใส่รองเท้าเพื่อสุขภาพ เช่น ผ้าใบ Geox หรือรองเท้าที่หมอแนะนำ

อายุมากขึ้น รองเท้าเป็นเรื่องของการลงทุน รองเท้า 1 คู่ราคา 3,000 บาทขึ้นไปเป็นเรื่องปกติ พี่ดูพื้นและสันรองเท้าเป็นหลัก พื้นและสันต้อง support การใช้งาน สวมใส่สบาย ระบายอากาศได้ดี ตอบโจทย์กับลักษณะการใช้งานวันนั้นๆ เช่น present ใส่สันสูง อยู่ออฟฟิศมีรองเท้ามาเปลี่ยนได้ แต่ถ้าไป warehouse ก็ใส่ sneakers ได้

4.1.3.3 ส่วนที่ 3 รองเท้าที่ทำจากผ้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี

คุณคิดว่าการอนุญาตให้ผู้สอบบัญชีสามารถใส่รองเท้าที่ทำจากผ้า นั้นจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

พี่เคยไปทำงานฮ่องกง เห็น EY ฮ่องกงก็อนุญาตให้ใส่ผ้าไปได้นะ เพราะเขาเดินกันเยอะมาก ผ้าใส่สบาย ใส่ได้ตามความเหมาะสม ยกเว้นเจอลูกค้าหรือ partner

มีพี่ที่รู้จักกันทำงาน Deloitte เจอกัน 3 ครั้งใส่รองเท้าผ้าใบทั้ง 3 ครั้ง ช่วงพักกลางวัน การใส่รองเท้าที่ทำจากผ้า นั้นมีอิสระในการเคลื่อนไหวมากกว่า พี่คิดว่าถ้าต้องเดินเยอะแล้วต้องใส่สันสูงก็คงไม่มีใครอยากเดิน แต่ถ้าพูดถึงเรื่องประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี พี่คิดว่าไม่เกี่ยว เพราะเราใช้สมองทำ ไม่ได้ใช้เท้าทำ

4.1.3.4 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ถ้า Big 4 อนุญาตให้ใส่ผ้าไปได้จริงพี่ว่าเฮเลนนะ เราจะรู้สึกได้ว่าองค์กรดูแลเอาใจใส่พนักงาน ช่วยให้เกิดความ create ในการทำงาน ในเรื่องของ appearance พี่ว่าภายในองค์กรไม่เป็นไร แต่ถ้าใส่ไปหาลูกค้ามันมีผลต่อ first image branding อยู่แล้วในระยะแรก เพราะเราทำงานเกี่ยวกับความเชื่อถือ เชื่อนั่น แต่เรื่องนี้มันไม่ใช่สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้

4.1.4 คุณสี่ เพศชาย อายุ 52 ปี

ประสบการณ์การทำงาน : บริษัทจำกัด (มหาชน) แห่งหนึ่ง ประกอบธุรกิจบริการตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจสอบภายใน ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 38 นาที

4.1.4.1 ส่วนที่ 1 รองเท้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี

คุณคิดว่ารองเท้าที่ผู้สอบบัญชีสวมใส่อยู่ในปัจจุบันมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

ทุกวันนี้มีโอกาสเจอ External Auditor บ้าง แต่งตัวเป็นทางการอยู่นะ ส่วนตัวผมคิดว่ารองเท้าที่สวมใส่ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพอยู่แล้ว การทำงานที่ออฟฟิศในเมืองก็ต้องคำนึงถึงเรื่องภาพลักษณ์เป็นธรรมดา ดังนั้นรองเท้าหนังจึงเหมาะสมกว่า ทั้งนี้ถ้ารู้สึกว่าจะต้องเดินเยอะ เราสามารถหาพื้นรองรองเท้าเสริมดีๆ ที่ช่วยในการ support มาใส่ได้

เราจะแต่งกายอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับสถานที่ที่เราไป เช่นออกดึกต้องไปตรวจโรงงานก็สามารถใส่รองเท้าผ้าใบได้ เพราะพนักงานโรงงานก็ใส่รองเท้าผ้าใบกันอยู่แล้ว ดังนั้นถ้า

อดีตใส่บ้างก็ไม่ได้รู้สึกแตกต่างจากเขา เหมาะแก่กาลเทศะ แต่ถ้ามาตรวจโรงแรมในเมืองที่ลูกค้าแต่งตัวเป็นทางการ อดีตก็ควรดูด้วยว่าลูกค้าแต่งกายอย่างไร เพราะมันส่งผลต่อความสุภาพและความน่าเชื่อถือของเรา

4.1.4.2 ส่วนที่ 2 รองเท้า ปัญหาสุขภาพเท้า และการเลือกรองเท้าที่ส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน (อธิบายเรื่องปัญหาสุขภาพเท้าระยะยาวในผู้สูงอายุจากประเภทของรองเท้าที่สวมใส่)

(1) ในองค์กรของคุณกำหนดเครื่องแต่งกายรวมถึงรองเท้าที่สวมใส่หรือไม่

ปกติเวลาไปทำงาน วันจันทร์ถึงพฤหัสบดีจะแต่งกายด้วยชุดยูนิฟอร์มกับรองเท้าคัชชู ส่วนวันศุกร์สามารถใส่ชุดไปรเวทกับรองเท้าผ้าใบ running ได้ Internal Auditor ปกติแต่งกายสุภาพ สวมใส่เสื้อเชิ้ต แต่ถ้าไปตรวจรีสอร์ทต่างจังหวัด อนุมัติให้ใส่เสื้อโปโลกับรองเท้าคัชชูได้ เด็กรุ่นใหม่นิยมใส่รองเท้าตามสมัยนิยม ไม่ถึงกับผ้าใบผูกเชือกนะ ประมาณรองเท้าลำลองสีพื้น ส่วนตัวคิดว่ารองเท้าสวมรองเท้าดังกล่าวไม่ได้ดู ไม่สุภาพ เพราะไม่ได้ใส่ลดทอน และสีสันไม่ได้ดูฉูดฉาด หากต้องมีการประชุมกรรมการตรวจสอบร่วมกับ External Auditor ที่สำนักงานใหญ่ ทั้งเราและอดีตจะใส่สุทเป็นทางการ นอกเหนือจากนั้นประชุมธรรมดาทั่วไปสามารถใส่โปโลของบริษัทกับสุทได้

(2) คุณมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพเท้าบ้างหรือไม่ อย่างไร

ผมคิดว่ามีปัญหารองเท้า และปัญหาดังกล่าวน่าจะเกิดจากการใส่รองเท้าคัชชูเดินเยอะ ทั้งนี้ยังไม่ได้ไปหาหมอ ที่บริษัทเองมีผู้บริหารหญิงคนหนึ่งใส่รองเท้าผ้าใบ Adidas มาทำงานเป็นประจำทุกวัน คาดเดาน่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพเท้า แต่คนทั่วไปรู้ความสามารถและศักยภาพของเขาอยู่แล้ว ดังนั้นการสวมใส่รองเท้าผ้าใบก็ไม่ได้ทำให้ภาพลักษณ์ของเขาดูแย่งแต่อย่างไร

(3) คุณคิดว่ารองเท้าที่ดีและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานควรมีลักษณะอย่างไร

- รองรับวัตถุประสงค์การใช้งานและการเดินทาง เช่น รองเท้าวิ่ง ถ้านำมาใส่เดินก็ยิ่ง support วันที่ต้องเดินทางด้วยเรือไม่ควรใส่รองเท้าที่ทำให้เดินทางไม่สะดวก วัสดุเหมาะสมกับสถานที่ที่เราไป เช่น ไปโรงงาน พื้นทีเปียก ไม่ควรใส่รองเท้าที่จะทำให้ลื่นขึ้น ไปมัลดีฟส์ พื้นทราย ไม่ควรใส่คัชชูหนังและผ้าใบ ควรใส่วัสดุแห้งง่าย เช่น รองเท้ายาง

- รูปทรงดูดีและดีต่อสุขภาพ เช่น Fitflop และ Scholl

4.1.4.3 ส่วนที่ 3 รองเท้าที่ทำจากผ้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอปัญชี

คุณคิดว่าการอนุญาตให้ผู้สอปัญชีสามารถใส่รองเท้าที่ทำจากผ้านั้น

จะมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

มีผล เวลาอยู่ออฟฟิศถ้าใส่รองเท้าที่สวมใส่สบายนั้นถือเป็นข้อดี เพราะจะช่วยให้ support คนใส่ ช่วยให้เดินคล่องตัวว่าการใส่คัชชูหรือรองเท้าที่มีส้น อย่างที่รู้กันว่าออกทำงานลุยดินนิ่ง แต่เวลาไปบริษัทลูกค้าการแต่งกายก็ขึ้นอยู่กับมุมมองของลูกค้าถ้าทำงานในเมือง คนรุ่นใหม่เขาไม่ใส่ยูนิฟอร์มกันแล้ว ส่วนตัวคิดว่าไม่มีปัญหาอะไรหากใส่รองเท้าที่ทำจากผ้า เพราะความสามารถไม่ได้ขึ้นอยู่กับการแต่งตัว เราสามารถมีสไตล์ได้โดยไม่ต้องใส่ชุดยูนิฟอร์มที่ทางการเกินไป แต่ต้องสุภาพ ไม่เสียความน่าเชื่อถือ ยุคสมัยมันเปลี่ยนไปแล้ว

4.1.4.4 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

การใส่รองเท้าที่ทำจากผ้าเป็นเป็นเรื่องที่ต้องชั่งน้ำหนักระหว่าง ‘ภาพพจน์’ และ ‘ความคล่องตัว’ ผมเข้าใจว่าค่าสลิปเป็นค่าใช้จ่ายที่สูง แต่ผมไม่เห็นด้วย 100% กับความคิดที่ว่า ‘คุณภาพงานสลิปที่แปรผันตามภาพลักษณ์ของออดิท’ เพราะ ลูกค้านั่งตำแหน่งสูงอายุมักกว่า ประสบการณ์การทำงานมากกว่า ดังนั้นการที่เขาไม่มั่นใจออดิทนั้นเป็นเรื่องปกติอยู่แล้ว ไม่เกี่ยวกับการแต่งตัว มันเป็นเรื่องของ gap generation ไม่ใช่เรื่องแปลกที่เขาจะมองหาความน่าเชื่อถือจากออดิทที่อายุน้อยกว่า ผมคิดว่าเราควรพิสูจน์ความน่าเชื่อถือกันด้วยผลงานมากกว่า ถ้าแต่งตัวดีแต่พูดไม่รู้เรื่องมันก็ไม่ได้ช่วยอะไร

4.2 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ หรือ Big 4

4.2.1 คุณ A เพศชาย อายุ 23 ปี

ประสบการณ์การทำงาน : Auditor Deloitte สาย FSI ประสบการณ์ทำงาน 1 ปี ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 47 นาที

4.2.1.1 ส่วนที่ 1 รองเท้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี

คุณคิดว่ารองเท้าที่ผู้สอบบัญชีสวมใส่อยู่ในปัจจุบันมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

รองเท้าที่ใส่อยู่ในปัจจุบันมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน เราต้องเลือกรองเท้าที่มีรูปทรง support เท้า น้ำหนักเบา ในขณะเดียวกันก็ต้องเรียบร้อยและสุภาพ ไม่โดดเด่นจนเกินไป ผู้ชายต้องใส่รองเท้าหนังอยู่แล้ว ดังนั้นรองเท้ามีผลในการทำงานมาก เพราะเราทำงานไม่มีหลักแหล่ง ต้องเดินทางเยอะ ไหนจะทางรถ ทางเรือ บางทีไม่มีที่นั่ง ผู้ชายมีรองเท้าหลายคู่ บางคู่ไม่ดีใส่แล้วปวดขา แถมแบกของหนักพ่วงอาการปวดหลังอีกต่างหาก

4.2.1.2 ส่วนที่ 2 รองเท้า ปัญหาสุขภาพเท้า และการเลือกรองเท้าที่ส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน (อธิบายเรื่องปัญหาสุขภาพเท้าระยะยาวในผู้สูงอายุจากประเภทของรองเท้าที่สวมใส่)

(1) ในองค์กรของคุณกำหนดเครื่องแต่งกายรวมถึงรองเท้าที่สวมใส่หรือไม่

บริษัทให้ใส่โบลกับรองเท้าว้าใบในวันศุกร์ได้ แต่เนื่องจากทำงานสายธนาคารเราต้องดูจุดยืนของลูกค้าด้วยว่าเค้าที่เน้นเรื่องภาพลักษณ์หรือไม่ ดังนั้นการแต่งกายก็ต้องขึ้นอยู่กับวิจารณ์ของ manager กับ partner ของเราด้วย เราทำงานกับลูกค้าที่ค่อนข้าง conservative ดังนั้นเราจึงไม่สามารถใส่โบลได้ และผู้หญิงก็ไม่สามารถใส่กางเกงได้เช่นเดียวกัน

นอกเหนือจากการมีความรู้ ภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพก็เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเราต้องติดต่อประสานงานกับลูกค้า การที่เราแต่งตัวดูดีจะทำให้เรารับประกันใจและมีความกล้าที่จะคุยกับผู้นใหญ่ รองเท้าแม้จะอยู่ส่วนล่างสุดแต่ก็สำคัญ นอกเหนือจากความเรียบร้อยและสุขภาพแล้ว เรายังต้องคำนึงถึงรองเท้าวที่ต่อสุขภาพอีกด้วย เพราะรองเท้าวส่งผลต่อสุขภาพโดยตรง

เสื้อผ้ายิ่งส่งผลต่อความน่าเชื่อถือมากกว่ารองเท้าวในมุมมองของคนภายนอก แต่การที่เราเดินทางเยอะเราก็ต้องคำนึงถึงเนื้อผ้า ความหนาบาง และการระบายเหงื่อด้วยเช่นกัน บางครั้งเราต้องไปทำงานต่างจังหวัด ถ้าลูกค้าแต่งตัวชิๆ โบล กางเกง รองเท้าธรรมดาเราก็สามารถใส่โบลทั้งสัปดาห์ได้เช่นเดียวกัน เพราะเราก็คงไม่อยากเอาเสื้อผ้าวไปเยอะหรือต้องซักผ้าวเยอะเหมือนกัน

(2) คุณมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพเท้าบ้างหรือไม่ อย่างไร

โดยส่วนตัวยังไม่มี แต่ที่ผู้หญิงที่ทำงานด้วยกันมีอาการปวดหลัง ซึ่งเป็นผลมาจากกระดูกสันหลัง ต้องหาหมอกายภาพ อาการเหล่านี้ไม่ใช่อาการที่จะเกิดขึ้นทันทีแต่เป็นอาการที่ต้องสะสมเป็นระยะเวลานาน เราเคยสงสัยเหมือนกันนะว่า ทำไมผู้หญิงทุกคนต้องใส่รองเท้าวคัชชูมีบัวตรงปลาย แต่ก็เข้าใจเหมือนกันว่าไม่สามารถใส่รองเท้าวแพ้นได้ ไม่ว่าจะด้วยข้อบังคับของบริษัท หรือความ conservative ของลูกค้า

(3) คุณคิดว่ารองเท้าวที่ดีและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานควรมีลักษณะอย่างไร

- Support เท้าว พื้นมีความหนาในระดับหนึ่ง ทำให้รู้สึกเหมือนไม่ได้เดินเท้าเปล่า ทั้งนี้ต้องระวังเรื่องเท้าพลิกด้วย เพราะทางเท้าประเทศไทยไม่ค่อยอำนวย
- มีความทนทานมากกว่าความสวยงาม เพราะค่าใช้จ่ายเยอะถ้าจะเปลี่ยนคูใหม่
- รูปทรงเหมาะสมกับเท้า หัวไม่แหลมเกินไปเพราะใส่ไม่สบาย

- เชือกไม่หลุดง่าย เพราะเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ สะดุดเชือกระหว่างขึ้นรถเมล์
- การระบายอากาศ ต้องดีระดับหนึ่ง เพราะวันนึงเราทำงาน 9 โมงเช้าถึงเที่ยงคืน 15 ชั่วโมง ถ้าการระบายอากาศไม่ดีมีปัญหาเชื้อราตามมาแน่นอน
- น้ำหนัก เพราะผู้ชายใส่รองเท้าหนังล้นอยู่แล้ว ดังนั้นน้ำหนักเองก็มีผลเช่นเดียวกัน

4.2.1.3 ส่วนที่ 3 รองเท้าที่ทำจากผ้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี

คุณคิดว่าการอนุญาตให้ผู้สอบบัญชีสามารถใส่รองเท้าที่ทำจากผ้านั้นจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

การอนุญาตให้ผู้สอบบัญชีสามารถใส่รองเท้าที่ทำจากผ้านั้นจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานทางอ้อม การได้รับอิสระในเรื่องเล็กๆอย่างรองเท้า อย่างการที่สามารถสวมใส่รองเท้าที่สบาย ไม่ปวดเท้ามาทำงาน ทำให้สมองปลอดโปร่ง เป็นเหมือนการได้รับ non-monetary rewards ส่งผลให้มีความตั้งใจในการทำงานได้เต็มที่ เป็นการเพิ่มความสุขทางใจ

4.2.1.4 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ส่วนตัวเราคิดว่ารองเท้าหนังเหมาะกับเราดีอยู่แล้ว อาจเป็นเพราะเราไม่ใส่รองเท้าผ้าใบมาตั้งแต่เด็ก การใส่รองเท้าผ้าใบหรือรองเท้าที่ทำจากผ้านั้นมีผลต่อภาพลักษณ์ในสายตาลูกค้าแน่นอน ถ้าลูกค้าซึ่ก็คงไม่คิดอะไร แต่ถ้าลูกค้าที่เน้นเรื่องภาพลักษณ์ เราจะกลายเป็นภาพลบทันที คุณภาพงานเป็นเรื่องเบื้องหลังลูกค้าไม่รู้หรอก แต่ appearance เป็นสิ่งที่เห็นกับตาเขาถึงสามารถคิดได้ว่าคุณภาพแปรผันตามเครื่องแต่งกายของเรา การที่เราใส่รองเท้าผ้าใบลูกค้าคงจะมองผ้าใบเราก่อนเลย เค้าอาจเกิดความคิดว่าเค้าจ่ายเงินขนาดนี้ เอาเด็กที่ไหนมาทำเครื่องแต่งกายยังไม่รอบคอบเลย แล้วงานที่ทำจะออกมารอบคอบหรือ เขาไม่พูดออกมาหรอกแต่เค้าต้องคิดแน่นอน

4.2.2 คุณ B เพศหญิง อายุ 30 ปี

ประสบการณ์การทำงาน : อดีต Auditor EY ไม่ได้ทำงานสาย FSI ประสบการณ์ทำงาน 2 ปี ปัจจุบันทำงาน บริษัทจำกัด (มหาชน) แห่งหนึ่ง ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 34 นาที

4.2.2.1 ส่วนที่ 1 รองเท้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี

คุณคิดว่ารองเท้าที่ผู้สอบบัญชีสวมใส่อยู่ในปัจจุบันมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

ที่คิดว่าไม่มีผลอะไรนะ อย่างพี่ ตอนทำงานอดีตพี่ที่ใส่รองเท้าหนังหรือรองเท้า flat อยู่แล้ว ก็รู้สึกว้าวโอเคดี ไม่ได้มีปัญหาอะไร แต่มันจะมีผลต่อการทำงานตอนที่ต้องใส่นานๆแล้วมันเจ็บหรือกัด เครื่องแต่งกายสมัยที่พี่ยังทำงานอยู่ EY กางเกงผ้ายังใส่ไม่ได้เลย ใส่ได้แค่วันศุกร์ แต่ปัจจุบันเรื่องเครื่องแต่งกายก็มีการปรับเปลี่ยนมากขึ้น ได้ยินมาว่าใส่กางเกงทุกวันได้แล้ว

4.2.2.2 ส่วนที่ 2 รองเท้า ปัญหาสุขภาพเท้า และการเลือกรองเท้าที่ส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน (อธิบายเรื่องปัญหาสุขภาพเท้าระยะยาวในผู้สูงอายุจากประเภทของรองเท้าที่สวมใส่)

(1) ในองค์กรของคุณกำหนดเครื่องแต่งกายรวมถึงรองเท้าที่สวมใส่หรือไม่

ไม่บังคับ มีกำหนดแค่ห้ามใส่ยีนส์ในวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี ส่วนรองเท้าใส่ได้หมดทุกอย่าง เมื่อเปรียบเทียบกับ Big 4 พี่คิดว่ามันดีกว่าตรงที่เราไม่ได้รู้สึกถูกจำกัด พี่ชอบใส่กางเกง เพราะเดินเห็นคล่องกว่า ไม่เหมือนกระโปรงที่ต้องใส่อย่างระมัดระวัง ส่วนเรื่องรองเท้าพี่ชอบใส่คัชชูแบบ flat เลยอยู่แล้ว ไม่ได้ใส่ส้นสูง แต่ flat ใส่หลายๆมีเมื่อยเหมือนกันนะ บางครั้งก็มีใส่ผ้าใบบ้าง รู้สึกว่ามันยืดหยุ่นมากกว่า

(2) คุณมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพเท้าบ้างหรือไม่ อย่างไร

ไม่มีปัญหาเรื่องสุขภาพเท้า ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเมื่อย แล้วก็มีเรื่องเกี่ยวกับ office syndromes เช่น ปวดคอ ปวดหลัง นั่งอยู่กับคอมพิวเตอร์มากกว่า

(3) คุณคิดว่ารองเท้าที่ดีและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานควรมีลักษณะอย่างไร

ไม่กัด เช่น รองเท้าขอบยางยืด แรกๆไม่กัด แต่ใส่ไปสักพักมันจะกัดหลังเท้า เจ็บมาก Support เท้า เพราะรูปเท้าแต่ละคนไม่เหมือนกัน เช่น รูปเท้าเว้าเยอะ ต้องมีอะไรรองรับระหว่างเท้ากับพื้นรองเท้า วัสดุทนทาน พี่ชอบรองเท้าที่ทำจากหนังมากกว่า เพราะทนทาน อีกอย่างรองเท้าที่ทำจากพลาสติกมันจะเสียดสี แต่ทั้งนี้ก็ต้องระวังเรื่องปัญหากลืนเท้าด้วยเหมือนกัน

4.2.2.3 ส่วนที่ 3 รองเท้าที่ทำจากผ้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอปัญชี

คุณคิดว่าการอนุญาตให้ผู้สอปัญชีสามารถใส่รองเท้าที่ทำจากผ้าขึ้นจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

อาจจะมีส่วน เพราะรองเท้าที่ทำจากผ้าทำให้เดินสะดวกสบาย ไม่ต้องกังวลเรื่องเท้าซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงาน แต่ทั้งนี้เรื่องภาพลักษณ์ต่อหน้าลูกค้าก็เป็นสิ่งที่เราต้องคำนึงถึงเช่นเดียวกัน ไม่ควรใส่รองเท้าที่แฟชั่นจ๋า ถ้าเราใส่ canvas หรือ sneakers ที่อยู่ในกรอบของภาพลักษณ์ ถูกกาลเทศะ ไปได้กับลุคทำงานของเราเรื่องภาพลักษณ์ก็น่าจะไม่มีปัญหาอะไร

4.2.2.4 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

พื้เห็นด้วยเรื่อง การแต่งกายแบบ professional นั้นมีผลต่อภาพลักษณ์ แต่ไม่ได้ส่งผลต่อ performance ถ้าทำงานที่ Big 4 การแต่งกายและการแสดงออกถึงความเป็น professional นั้นถือเป็นเรื่องสำคัญมาก ดังนั้นจึงมีการกำหนด dress code ขึ้นมา แต่ในความคิดเห็นส่วนตัวของพื้ พื้คิดว่าใส่ผ้าใบกับสูทก็น่าจะโอเคเหมือนกัน ทั้งนี้เราจะใส่รองเท้าอะไรมันก็ต้องขึ้นอยู่กับโอกาสและเสื้อผ้าที่เราสวมใส่ขณะนั้นๆด้วย

4.2.3 คุณ C เพศชาย อายุ 27 ปี

ประสบการณ์การทำงาน : อดีต Auditor KPMG สาย FSI ประสบการณ์ทำงาน 2.5 ปี ปัจจุบันทำงาน บริษัทจำกัด (มหาชน) แห่งหนึ่ง ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 31 นาที

4.2.3.1 ส่วนที่ 1 รองเท้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี

คุณคิดว่ารองเท้าที่ผู้สอบบัญชีสวมใส่อยู่ในปัจจุบันมีผลต่อ

ประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

สมัยที่ทำงานนะ วันจันทร์ถึงพฤหัสบดี แต่งตัว formal แต่วันศุกร์ใส่ผ้าใบได้ more relax แบบ smart casual แต่ เวลาไปหาลูกค้าก็ขึ้นอยู่กับ environment ของลูกค้าบริษัทนั้นๆด้วย อย่างพื้ได้สอบบริษัทต่างประเทศใช้มัย ถ้าเค้า flexible เราก็แต่งตัวสบายๆได้ แต่อย่างบางคนที่ไปตรวจ bank ก็ต้องแต่งตัวแบบจริงจัง สำหรับพื้รองเท้าที่พื้ใส่สมัยเป็นอออดิหมันดีอยู่แล้ว สบายมาก อีกอย่างเราไม่ได้เดินเยอะอะไร วันๆเดินไปคุยกับลูกค้าแล้วก็ไปกินข้าว จึงรู้สึกว่าได้เป็นปัญหานั้น เราแค่เลือกรองเท้าให้พอดีไซส์ สวมใส่แล้วสบายกับเราแค่นั้นเอง

4.2.3.2 ส่วนที่ 2 รองเท้า ปัญหาสุขภาพเท้า และการเลือกรองเท้าที่ส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน (อธิบายเรื่องปัญหาสุขภาพเท้าระยะยาวในผู้สูงอายุจากประเภทของรองเท้าที่สวมใส่)

(1) ในองค์กรของคุณกำหนดเครื่องแต่งกายรวมถึงรองเท้าที่สวมใส่หรือไม่

ได้ยินมาว่า KP ตอนนี้อย่างต้องใส่ formal อยู่นะ แต่เวลาไปออก job อาจมีบ้างที่ formal น้อยลงหน่อย ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับลูกค้าด้วย ลูกค้าบางบริษัทไม่ให้ใส่กระโปรงเลยก็มี ส่วนเสื้อโปโล รองเท้าผ้าใบใส่วันที่ไปนับ stock ได้ ถ้าอยู่ออฟฟิศใส่ยีนส์ได้ด้วยซ้ำ

ถึงแม้ทุกวันนี้บริษัทพื้จะไม่บังคับเรื่องการแต่งตัว แต่พื้อยู่ finance ก็ต้องแต่งตัวให้เรียบร้อย เพราะเราต้องคุยกับคนอื่นเรื่องเงินใช้มัย ดังนั้นเราต้องทำตัวให้ดูน่าเชื่อถือ แต่ทั้งนี้เราสามารถแต่งตัวให้ดูดีและสบายไปในเวลาเดียวกันได้เหมือนกัน

(2) คุณมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพเท้าบ้างหรือไม่ อย่างไร

ไม่มีนะ ตัวพี่เองมีปัญหาแค่เรื่องปวดหลัง คิดว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับ office syndromes มากกว่า แต่แม่ของพี่มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพเท้า ปัญหาเกิดจากการออกกำลังกายเยอะเกินไป กระโดดบนพื้นแข็งๆ ไม่ได้เกิดจากการสวมใส่รองเท้าทำงาน

(3) คุณคิดว่ารองเท้าที่ดีและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานควรมีลักษณะอย่างไร

สวย สวมใส่สบาย ส่วนวัสดุหนังหรือผ้าก็นั่นแล้วแต่โอกาส

4.2.3.3 ส่วนที่ 3 รองเท้าที่ทำจากผ้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี

คุณคิดว่าการอนุญาตให้ผู้สอบบัญชีสามารถใส่รองเท้าที่ทำจากผ้า นั้นจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

พี่ว่าขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ทุกคนต้องรู้จักกาลเทศะ อย่างการไปพบลูกค้า คนสำคัญก็ไม่ควรใส่ไป แต่ถ้าทำงานในออฟฟิศหรือ warehouse ไม่ต้องเจอลูกค้าก็สามารถใส่ได้ ไม่ได้ติดขัดอะไร ออดิทมีหน้าที่ให้ความเชื่อมั่น ดังนั้นการแต่งกายให้เป็น professional จึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเราขาย service จะแต่งตัวโก้ๆไม่ได้ เดี่ยวพังหมด

4.2.3.4 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ขอย้ำอีกครั้งนะว่า appearance เป็นสิ่งสำคัญมากๆๆๆๆ เข้าใจไหม๊ยว่า เราไม่สามารถใส่รองเท้าเียนๆไปหาลูกค้าได้ เคยได้ยิน quotes ของ แพร วทานิกามัย “If you can’t be professional, you will always be nobody. (ถ้าทำงานไม่เป็นมืออาชีพ ก็ต้องเป็นตัวประกอบต่อไป)” เราต้องเข้าใจจำกัดความของคำว่ากาลเทศะ รู้สถานที่ และเวลาที่เราไป พี่ไม่ได้ bias ผ้าใบนะ แต่มันขึ้นอยู่กับโอกาสมากกว่า

4.2.4 คุณ D เพศหญิง อายุ 26 ปี

ประสบการณ์การทำงาน : Auditor PWC สาย manufacturing ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 29 นาที

4.2.4.1 ส่วนที่ 1 รองเท้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี

คุณคิดว่ารองเท้าที่ผู้สอบบัญชีสวมใส่อยู่ในปัจจุบันมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

คิดว่ามีผล เพราะออดิทต้องมีการเดินทางตลอดเวลา ไม่ได้ทำงานอยู่กับที่ อีกทั้งมีการเดินทางในแต่ละวันพอสมควร เช่น เดินทางไปออฟฟิศลูกค้า ส่วนตัวพี่ใส่รองเท้าคัชชูหนัง flat shoes ส้นเตี้ยธรรมดา พี่ว่ามันโอเคอยู่แล้ว

4.2.4.2 ส่วนที่ 2 รองเท้า ปัญหาสุขภาพเท้า และการเลือกรองเท้าที่ส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน (อธิบายเรื่องปัญหาสุขภาพเท้าระยะยาวในผู้สูงอายุจากประเภทของรองเท้าที่สวมใส่)

(1) ในองค์กรของคุณกำหนดเครื่องแต่งกายรวมถึงรองเท้าที่สวมใส่หรือไม่

PWC มี casual Friday ซึ่งสามารถใส่รองเท้าผ้าใบได้ทั้งใสในออฟฟิศตัวเอง และใส่ไปบริษัทลูกค้า ส่วนวันปกติธรรมดาใส่รองเท้าหุ้มส้นที่สุภาพเรียบร้อย อันนั้นเป็นตอนที่พี่เข้าทำงานใหม่ๆ แต่ ปัจจุบันมีการประกาศให้ Flexible dress code every day at PWC หรือก็คือสามารถใส่ casual ได้ทุกวัน ขึ้นอยู่กับกาลเทศะ ให้พวกเราใช้วิจารณญาณเองว่าวันนี้ไป job ไหน เสื้อผ้าและรองเท้าที่เราใส่ไปเหมาะสมหรือเปล่า แต่ทั้งนี้ก็ต้องดูเป็น case by case ไป อย่างลูกค้าบางคนไม่ concern ก็ใส่ไปบริษัทลูกค้าได้ แต่ถ้าบางคน concern ก็ไม่ควร แล้วแต่ job ที่เราไปต้องดู Nature of Business ของลูกค้าอีกที

(2) คุณมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพเท้าบ้างหรือไม่ อย่างไร

ตัวพี่เองไม่มีปัญหาสุขภาพเท้า มีปัญหา office syndromes มากกว่า เกิดจากการนั่งทำคอมเป็นเวลานานๆ ส่วนคนรู้จักรอบๆตัวส่วนใหญ่ใส่รองเท้า support เท้าหรือรองเท้าเพื่อสุขภาพกันอยู่แล้ว เลยไม่ค่อยได้ยินปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพเท้าเท่าไร

(3) คุณคิดว่ารองเท้าที่ดีและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานควรมีลักษณะอย่างไร

รองเท้าที่ support การเดินและสรีระเป็นรายบุคคลไป เพราะลักษณะการเดิน ลักษณะการใช้ชีวิตประจำวันของแต่ละคนแตกต่างกัน พื้นรองเท้า support รูปเท้า เพราะรูปเท้าของแต่ละคนไม่เหมือนกัน วัสดุทนทาน เช่น หนัง

4.2.4.3 ส่วนที่ 3 รองเท้าที่ทำจากผ้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอปัญชี

คุณคิดว่าการอนุญาตให้ผู้สอปัญชีสามารถใส่รองเท้าที่ทำจากผ้าขึ้นจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

ไม่มีผล เพราะ รองเท้าที่ดีไม่จำเป็นต้องเป็นรองเท้าที่ทำจากผ้า ตัวพี่เองใช้รองเท้าหนัง ก็รู้สึกว่ายืดหยุ่นแล้ว และเราสามารถหารองเท้า casual ที่สามารถ support ชีวิตประจำวันของเราได้เช่นเดียวกัน

4.2.4.4 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

แต่พี่ก็คิดว่าสามารถอนุญาตให้ออดิทใส่รองเท้าที่ทำจากผ้าได้ เพราะถ้าลูกค้าไม่ concern ลูกค้า free เราก็สามารถใส่รองเท้าที่เราคิดว่าสะดวกกับการทำงานได้ เพราะแต่ละคนมีลักษณะการใช้ชีวิตและการเดินทางไม่เหมือนกัน

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยชิ้นนี้คือ ต้องการศึกษารองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร โดยประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสอบบัญชีในงานวิจัยชิ้นนี้ หมายถึง การปฏิบัติภาระงานสอบบัญชีให้บรรลุผลสำเร็จ (ดารณี เอื้อชนะจิต, 2556) ภายใต้ความพอใจของทุกฝ่าย โดยมีปัจจัยที่ส่งผลบวกได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงาน และปัจจัยความผูกพันกับองค์กร เป็นต้น (ขวัญชัย ชมศิริ, 2561)

4.3.1 การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพสอบบัญชีหรือเกี่ยวข้องกับการออกกฎระเบียบเครื่องแต่งกาย

4.3.1.1 รองเท้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี

(1) รองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชีทางตรง

เมื่อวิเคราะห์ความเห็นของลูกค้าเกี่ยวกับรองเท้าที่ผู้สอบบัญชีสวมใส่ พบว่าคนหนึ่งและคนหนึ่งคิดว่ารองเท้าที่ผู้สอบบัญชีสวมใส่ในปัจจุบันหรือรองเท้าคัชชูหนังมีผลต่อการปฏิบัติภาระงานสอบบัญชีในระยะยาว โดยเฉพาะเรื่องกลิ่นเท้าและเชื้อรา เพราะผู้สอบบัญชีเป็นอาชีพที่ต้องติดต่อกับลูกค้า ดังนั้นปัญหาดังกล่าวจึงกระทบต่องานของผู้สอบบัญชีโดยตรง คนสองได้ให้ความเห็นว่า “รองเท้าที่อดิทิสู่ทุกวันนี้อาจจะก่อให้เกิดการด้อยประสิทธิภาพในการทำงานได้ โดยเฉพาะผู้ชายที่ใส่รองเท้าคัชชูหนังตลอดเวลาเป็นระยะเวลานาน มักประสบปัญหามีกลิ่นเท้า อับชื้นเหงื่อ และอาจเป็นเชื้อราได้ ซึ่งเป็นสาเหตุของการขาดความมั่นใจ และส่งผลกระทบต่อบุคลิกภาพโดยเฉพาะสายอาชีพที่ต้องติดต่อกับผู้คนแบบอดิทิ การสวมใส่เสื้อผ้าและรองเท้าที่สบายไม่รัด ไม่อึดอัดนั้นจะทำให้เราสามารถโฟกัสกับงานได้เต็มที่” เช่นเดียวกับคนหนึ่งที่กำลังกล่าวไว้ว่า ประเทภของรองเท้าที่สวมใส่นั้น “มีผลในระยะยาว อาชีพสอบบัญชีเป็นงานที่ค่อนข้างหนักและแข่งต่อเวลา ถ้าหากเครื่องแต่งกายและรองเท้า support ต่อการทำงานน่าจะช่วยให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น พนักงานอยากทำงาน”

(2) รองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชีทางอ้อม

ในขณะที่คุณสามและสี่คิดว่ารองเท้าที่ผู้สอบบัญชีสวมใส่ในปัจจุบันไม่ได้ส่งผลต่อการปฏิบัติภาระงานสอบบัญชีทางตรง โดยคุณสามได้ให้ความเห็นว่า “ถ้าพูดเรื่องประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี พี่คิดว่าไม่เกี่ยว เพราะเราใช้สมองทำ ไม่ได้ใช้เท้าทำ” เช่นเดียวกับคุณสี่ “ผมคิดว่าเราควรพิสูจน์ความน่าเชื่อถือกันด้วยผลงานมากกว่า ถ้าแต่งตัวดีแต่พูดไม่รู้เรื่องมันก็ไม่ได้ช่วยอะไร” สอดคล้องกับ การศึกษาทางด้านสังคมวิทยาเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี ของ Thomas Carrington ในปี 2010 ที่อ้างอิงงานวิจัยของ Anderson-Gough et

al. ในปี 2002 ว่าไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างผลการดำเนินงานและรูปลักษณะที่ปรากฏให้เห็น

ทว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้ง 4 ท่านได้ให้ความเห็นตรงกันว่ารองเท้าที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีทางอ้อม หรือก็คือหากได้รับอิสระในการสวมใส่รองเท้าที่ทำจากผ้าจะก่อให้เกิดความสะดวก ลดอาการบาดเจ็บระหว่างเดินทาง และส่งผลดีต่อสุขภาพในระยะยาว โดยคุณสามได้กล่าวเสริมไว้ว่า “EY ย่อมงกก่อนอนุญาตให้ใส่ผ้าใบได้นะ เพราะเขาเดินกันเยอะมาก ผ้าใบใส่สบาย” นอกจากเรื่องความสะดวกในการเดินทางแล้วยังสามารถก่อให้เกิดความพึงพอใจของตัวผู้สอบบัญชีเองได้อีกด้วย ดังที่คุณหนึ่งพูดถึงเรื่องความสุข โดยคุณหนึ่งได้ให้นิยามของคำว่าความสุขไว้ดังนี้ “ความสุขหมายถึง ไม่มีความอึดอัด ไม่มีปัญหาอาการเท้าเจ็บและเท้าด้าน หรือก็คือปัญหาเจ็บนิ้วก้อยเท้า และอาการบวม ฟอง เป็นตาปลาหลายจุดจากการถูกรองเท้าเสียดสี โดยเฉพาะปัญหารองเท้ากัดที่มักพบในผู้เปลี่ยนรองเท้าคูใหม่” ทั้งนี้คุณหนึ่งได้กล่าวอีกว่า “ปัญหาเหล่านี้จะไม่เกิดขึ้นในรองเท้าผ้าที่มีความยืดหยุ่นแน่นอน” และคุณสามพูดถึงเรื่องความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน ดังนี้ “ถ้า Big 4 อนุญาตให้ใส่ผ้าใบได้จริงพี่ว่าเฮเลนนะ เราจะรู้สึกได้ว่าองค์กรดูแลเอาใจใส่พนักงาน ช่วยให้เกิดความ create ในการทำงาน”

4.3.1.2 รองเท้าที่ทำจากผ้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี (ในแง่ของภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพ)

นอกเหนือจากความพึงพอใจของพนักงานแล้ว เรายังต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของลูกค้าอีกด้วย โดยในประเด็นนี้ผู้วิจัยจะพิจารณาจากภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีในสายตาลูกค้าเป็นหลัก จากการทบทวนวรรณกรรมการศึกษาทางด้านสังคมวิทยาเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี ของ Thomas Carrington ในปี 2010 โดยในประเด็นนี้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้ง 4 ท่านก็ได้ให้ความเห็นตรงกันว่า เรื่องภาพลักษณ์เป็นสิ่งสำคัญแต่ไม่ใช่สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ เพราะอย่างไรรองเท้าที่ทำจากผ้าก็เป็นรองเท้าสุภาพอีกทั้งการแต่งกายของผู้สอบบัญชีก็มีความสุภาพอยู่แล้ว โดยคุณหนึ่งได้กล่าวไว้ว่าการสวมใส่รองเท้าที่ทำจากผ้า “ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพของผู้ช่วยผู้สอบบัญชี เพราะการแต่งกายมีความสุภาพอยู่แล้วการผ่อนปรนรองเท้าเพื่อเพิ่มความสะดวก คล่องตัวในการเดินทางและดีต่อสุขภาพจริง ไม่น่าจะมีผลต่อเรื่องดังกล่าว อีกทั้งรองเท้าที่สวมใส่ก็เป็นรองเท้าสุภาพ ไม่ใช่ใส่รองเท้าแตะคิ๊บ” เช่นเดียวกับคุณสอง “การสวมใส่เสื้อผ้าและรองเท้าที่สบาย ไม่รัด ไม่อึดอัดนั้นจะทำให้เราสามารถโฟกัสกับงานได้เต็มที่ เราควรวัดกันที่ผลงานมากกว่าการบังคับเรื่องเครื่องแต่งกาย การแต่งตัวให้สุภาพก็เพียงพอแล้ว” และคุณสี่ได้ให้ความเห็นที่น่าสนใจไว้ว่า “ส่วนตัวคิดว่าไม่มีปัญหาอะไรหากใส่รองเท้าที่ทำจากผ้า เพราะความสามารถไม่ได้ขึ้นอยู่กับรองเท้า แต่ต้องสุภาพ ไม่เสีย

ความน่าเชื่อถือ ยุคสมัยมันเปลี่ยนไปแล้ว ลูกค้าตำแหน่งสูง อายุมากกว่า ประสบการณ์การทำงานมากกว่า ดังนั้นการที่เขาไม่มั่นใจอดีตนั้นเป็นเรื่องปกติอยู่แล้ว ไม่เกี่ยวกับการแต่งตัว ” โดยคุณสามได้ให้ความเห็นว่าการสวมใส่รองเท้าผ้าใบไปบริษัทลูกค้านั้นส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของผู้สวมใส่ และภาพลักษณ์ของสำนักงานสอบบัญชีอยู่แล้ว แต่ก็แค่ในระยะแรกเท่านั้น ไม่ใช่เรื่องที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ ดังที่กล่าวไว้ว่า “ถ้าใส่รองเท้าผ้าใบไปหาลูกค้านั้นมีผลต่อ first image branding/ personal brand image ของผู้สวมใส่อยู่แล้วในระยะแรก เพราะเราทำงานเกี่ยวกับความเชื่อถือนั่น ลูกค้าจ่ายเงิน 1 job ตัวเลขไม่ต่ำกว่า 7 หลัก การใส่ผ้าใบ หรือ การแต่งกายแบบ professional look perception มันต่างกันอยู่แล้ว แต่เรื่องนี้มันไม่ใช่สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้”

4.3.1.3 รองเท้ากับปัญหาสุขภาพเท้าในระยะยาว

หากพิจารณาตามเพศจะพบว่าเพศหญิงที่ใส่รองเท้าคัชชูหนึ่งหรือรองเท้านั้นสูงมักมีปัญหาสุขภาพเท้า เช่น เจ็บเท้ามาก เกร็งและปวดน่อง ไปจนถึงอาการปวดหลัง ดังเช่นที่คุณหนึ่งกล่าวไว้ว่า “รองเท้าหนึ่งเป็นรองเท้าที่มีปัญหาจริง ยิ่งถ้ามีปัญหาเรื่องกลิ่นก็ต้องเปลี่ยนบ่อย นอกจากนี้อะไรที่สวมใส่สบายอย่าง รองเท้าทรงสวย หัวแหลมหรือหัวแคบ จะทำให้เจ็บเท้ามาก ถึงแม้จะไม่มีกั๊กบังคับแต่ก็ต้องใส่เพราะค่านิยมกัน ถ้าใส่รองเท้าส้นสูงที่สูงมากจะมีอาการเกร็งและปวดน่อง เท้ามีกลิ่นอับ ร้อน อึดอัด ไม่สบายตัว การใส่รองเท้าทั้งวันนั้นกลับบ้านไปเท้าบวมตลอด ถ้าได้ลองใส่ทำงานทั้งวันจะเข้าใจ ยิ่งถ้าใส่เดินเป็นเวลานานหลายปีจะมีอาการปวดหลังเพิ่มขึ้นมาด้วย ซึ่งอาการเหล่านี้จะค่อยๆหายไปหลังจากเลิกใส่” ในขณะที่เพศชายมักมีปัญหาเรื่องความอับชื้น กลิ่นเท้า และเชื้อรา ดังเช่นที่คุณสองกล่าวไว้ว่า “ผู้ชายที่ใส่รองเท้าคัชชูหนึ่งตลอดเวลาเป็นระยะเวลานาน มักประสบปัญหามีกลิ่นเท้า อับชื้นเหงื่อ และอาจเป็นเชื้อราได้” แต่ทั้งนี้ปัญหารองเท้าได้ทำนั้นสามารถพบได้ทั้งในเพศหญิงและเพศชายโดยมีสาเหตุมาจากการเดินบนพื้นแข็งหรือการใช้พื้นรองเท้าที่แข็งเกินไป ดังเช่นที่คุณหนึ่งกล่าวไว้ว่า “มีอาการเจ็บได้เท้าที่เรียกว่ารองเท้าได้เท้าซึ่งเกิดจากการเดินบนพื้นแข็งเป็นเวลานานอีกด้วย” และที่คุณสี่ได้กล่าวไว้ว่า “ผมคิดว่ามีปัญหารองเท้าและปัญหาดังกล่าวน่าจะเกิดจากการใส่รองเท้าคัชชูเดินเยอะ” สอดคล้องกับงานวิจัยความสัมพันธ์ของความผิดปกติกับปัจจัยต่างๆ และชนิดของรองเท้าที่ใช้ของ รศ.พญ.ดุจใจ ในปี 2552 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบสิ่งที่ยู่ออกเหนือจากงานวิจัยดังกล่าวที่ศึกษาเฉพาะผู้สูงอายุ ได้แก่ คุณสาม เพศหญิง อายุ 34 ปี ที่ถึงแม้จะไม่ได้มีปัญหาสุขภาพเท้าโดยตรงแต่การมีปัญหาสุขภาพที่เกิดจาก office syndromes นั้นส่งผลถึงการถูกแพทย์เฉพาะทางจำกัดประเภทของรองเท้าที่สวมใส่ กล่าวคือคุณสามนั้นไม่สามารถใส่รองเท้าส้นสูงได้

4.3.2 การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงาน ในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4

4.3.2.1 รองเท้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี

(1) รองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชีทางอ้อม

ผู้สอบบัญชีทั้ง 4 ท่านให้ความเห็นตรงกันว่ารองเท้าไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติภาระงานสอบบัญชีทางตรง กล่าวคือ “การแต่งกายแบบ professional นั้นมีผลต่อภาพลักษณ์ แต่ไม่ได้ส่งผลต่อ performance” ดังที่คุณบีได้ให้สัมภาษณ์ไว้ แต่รองเท้านั้นจะส่งผลต่อสุขภาพ ความสะดวกในการเดินทาง และความพึงพอใจส่วนตัวของผู้สอบบัญชีเป็นหลัก ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เองเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงานของผู้สอบบัญชีทางอ้อม ในแง่ของปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานและปัจจัยความผูกพันกับองค์กร (ขวัญชัย ชมศิริ, 2561) คุณเอได้พูดถึงประเด็นนี้ไว้ว่า “ผู้ชายต้องใส่รองเท้าหนังอยู่แล้ว ดังนั้นรองเท้ามีผลในการทำงานมาก เพราะเราทำงานไม่มีหลักแหล่ง ต้องเดินทางเยอะ ไหนจะทางรถ ทางเรือ บางทีไม่มีที่นั่ง ผู้ชายมีรองเท้าหลายคู่ บางคู่ไม่ดีใส่แล้วปวดขา แถมแบกของหนักพ่วงอาการปวดหลังอีกต่างหาก นอกเหนือจาก ความเรียบร้อยและสุภาพแล้ว เรายังต้องคำนึงถึงรองเท้าที่ดีต่อสุขภาพอีกด้วย เพราะรองเท้าส่งผลต่อสุขภาพโดยตรง การได้รับอิสระในเรื่องเล็กๆอย่างรองเท้า อย่างการที่สามารถสวมใส่รองเท้าที่สบาย ไม่ปวดเท้ามาทำงาน ทำให้สมองปลอดโปร่ง เป็นเหมือนการได้รับ non-monetary rewards ส่งผลให้มีกำลังใจในการทำงานได้เต็มที่ เป็นการเพิ่มความสุขทางใจ” เช่นเดียวกับคุณบี “รองเท้าที่ทำจากผ้าทำให้เดินสะดวกสบาย ไม่ต้องกังวลเรื่องเท้าซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงาน” และคุณดี “อดีตต้องมีการเดินทางตลอดเวลา ไม่ได้ทำงานอยู่กับที่ อีกทั้งมีการเดินทางในแต่ละวันพอสมควร เช่น เดินทางไปออฟฟิศลูกค้า เราสามารถหารองเท้า casual ที่สามารถ support ชีวิตประจำวันของเราได้เช่นเดียวกัน”

(2) รองเท้าไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี

ส่วนคุณซีคิดว่ารองเท้าไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชีทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยคุณซีได้ให้ความเห็นว่า “สำหรับพี่รองเท้าที่พี่ใส่สมัยเป็นอดีตมันดีอยู่แล้ว สบายมาก อีกอย่างเราไม่ได้เดินเยอะอะไร วันๆเดินไปคุยกับลูกค้าแล้วก็ไปกินข้าว จึงรู้สึกว่าจะไม่ได้เป็นปัญหาขนาดนั้น เราแค่เลือกรองเท้าให้พอดีใส่ สวมใส่แล้วสบายกับเราแค่นั้นเอง”

4.3.2.2 รองเท้าที่ทำจากผ้ากับประสิทธิภาพในการทำงานสอบบัญชี (ในแง่ของภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพ)

(1) รองเท้าที่ทำจากผ้าส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของผู้สอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีสาย FSI เห็นว่าประเด็นนี้จะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของผู้สอบบัญชีโดยตรง ดังที่คุณเอ กล่าวไว้ว่า “เราจะกลายเป็นภาพลบทันที คุณภาพงานเป็นเรื่องเบื้องหลังลูกค้าไม่รู้หรอก แต่ appearance เป็นสิ่งที่เห็นกับตา เขาถึงสามารถคิดได้ว่าคุณภาพแปรผันตามเครื่องแต่งกายของเรา การที่เราใส่รองเท้าผ้าใบ ลูกค้าคงจะมองผ้าใบเราก่อนเลยเค้าอาจเกิดความคิดว่าเค้าจ่ายเงินขนาดนี้ เอาเด็กที่ไหนมาทำ เครื่องแต่งกายยังไม่รอบคอบเลย แล้วงานที่ทำจะออกมารอบคอบหรือ เขาไม่พูดออกมาหรอก แต่เค้าต้องคิดแน่นอน” และคุณซี “ขออ้ออีกครั้งนะว่า appearance เป็นสิ่งที่สำคัญมากๆๆ เข้าใจใช่ไหมว่าเราไม่สามารถใส่รองเท้าเ็นๆไปหาลูกค้าได้ เคยได้ยิน quotes ของ แพร วทานิกัมย์ “If you can’t be professional, you will always be nobody. (ถ้าทำงานไม่เป็นมืออาชีพ ก็ต้องเป็นตัวประกอบต่อไป)” ทั้งนี้คุณซีได้กล่าวเสริมอีกว่า “เราต้องเข้าใจจำกัดความของคำว่ากาลเทศะ รู้สถานที่ และเวลาที่เราไป พี่ไม่ได้ bias ผ้าใบนะ แต่มันขึ้นอยู่กับโอกาสมากกว่า”

สอดคล้องกับการทบทวนวรรณกรรมที่ว่า ความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีสามารถวัดได้จาก เครื่องแต่งกาย (cf. Covalleski et al., 1998; Anderson-Gough et al., 2000, 2001, 2002) ภาษา และลักษณะอื่นๆที่สามารถเรียนรู้ได้ผ่านการทำงาน เป็นต้น ทั้งหมดนี้ กระทำไปโดยวัดจากลูกค้าเป็นจุดศูนย์กลาง (Anderson-Gough et al., 2000) ดังนั้นผู้สอบบัญชีที่ทำงานในสาย FSI หรือ Financial Services Industry จึงมักแต่งกายและสวมใส่รองเท้าที่สุภาพ อันเป็นผลมาจากวัฒนธรรมองค์กรของลูกค้า อีกทั้งยังเป็นการคำนึงถึงภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพในเวลาเดียวกัน ดังเช่นที่คุณเอ ผู้สอบบัญชี Deloitte สาย FSI ได้กล่าวไว้ว่า “ทำงานสายธนาคารเราต้องดูจุดยืนของลูกค้าด้วยว่าเค้าที่เน้นเรื่องภาพลักษณ์หรือไม่” ซึ่ง “นอกเหนือจากการมีความรู้ภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพก็เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเราต้องติดต่อประสานงานกับลูกค้า การที่เราแต่งตัวดูดีจะทำให้เรามั่นใจและมีความกล้าที่จะคุยกับผู้ใหญ่ รองเท้าแม้จะอยู่ส่วนล่างสุด แต่ก็สำคัญ” เช่นเดียวกันกับคุณซี อดีตผู้สอบบัญชี KPMG สาย FSI ที่ได้กล่าวไว้ว่า “อดีตมีหน้าที่ให้ความเชื่อมั่น ดังนั้นการแต่งกายให้เป็น professional จึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเราขาย service จะแต่งตัวไปทำไมได้ เดียวพังหมด” และถึงแม้คุณซีจะไม่ได้ทำงานที่ Big 4 แล้วแต่ยังทำงานในสาย FSI เช่นเดิมซึ่งการทำงานในบริษัทระดับสากลนั้นภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยเฉพาะผู้ทำงานเกี่ยวกับความเชื่อมั่น ดังที่คุณซีได้กล่าวไว้ว่า “ถึงแม้ทุกวันนี้บริษัทพี่จะไม่ได้บังคับเรื่องการแต่งตัว แต่พี่อยู่ finance ก็ต้องแต่งตัวให้เรียบร้อย เพราะเราต้องคุยกับคนอื่นเรื่องเงินใช่ไหม ดังนั้นเราต้องทำตัวให้ดูน่าเชื่อถือ”

(2) รองเท้าที่ทำจากผ้าไม่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของผู้สอบบัญชี

ส่วนผู้สอบบัญชีที่ไม่ได้ทำงานในสาย FSI คิดว่าไม่มีปัญหาหากผู้สอบ

บัญชีจะสวมใส่รองเท้าที่ทำจากผ้าตราใบใดที่อยู่ภายใต้กรอบของคำว่าสุขภาพและกาลเทศะ โดยคุณปีได้กล่าวว่า “เรื่องภาพลักษณ์ต่อหน้าลูกค้าก็เป็นสิ่งที่เราต้องคำนึงถึงเช่นเดียวกัน ไม่ควรใส่รองเท้าที่แพชชั่นจำ ถ้าเราใส่ canvas หรือ sneakers ที่อยู่ในการรอบของความสุขภาพ ถูกกาลเทศะ ไปได้กับลุคทำงานของเราเรื่องภาพลักษณ์ก็น่าจะไม่มีปัญหาอะไร พี่คิดว่าใส่ผ้าใบกับสลุทก็น่าจะโอเคเหมือนกัน ทั้งนี้เราจะใส่รองเท้าอะไรมันก็ต้องขึ้นอยู่กับโอกาสและเสื้อผ้าที่เราสวมใส่ขณะนั้นๆ ด้วย” เช่นเดียวกับคุณดี “รองเท้าที่ดีไม่จำเป็นต้องเป็นรองเท้าที่ทำจากผ้า แต่พี่ก็คิดว่าสามารถอนุญาตให้ออดิไทใส่รองเท้าที่ทำจากผ้าได้ เพราะถ้าลูกค้าไม่ concern ลูกค้า free เราก็สามารถใส่รองเท้าที่เราคิดว่าสะดวกกับการทำงานได้ เพราะแต่ละคนมีลักษณะการใช้ชีวิตและการเดินทางไม่เหมือนกัน”

นอกจากนี้ยังพบประเด็นที่น่าสนใจอีกว่า ผู้สอบบัญชีที่ทำงานในสายอื่นนอกเหนือจาก FSI จะมีการแต่งกายที่ค่อนข้างยืดหยุ่นกว่า หรือก็คือขึ้นอยู่กับวิจารณ์ของผู้นั้นเอง ซึ่งคุณปี อดีตผู้สอบบัญชี Big 4 ที่ได้ย้ายมาทำงานในบริษัทมหาชนในปัจจุบัน ได้กล่าวเสริมเกี่ยวกับประเด็นนี้ไว้ว่า การที่ “บริษัทไม่บังคับการแต่งกาย เมื่อเปรียบเทียบกับ Big 4 พี่คิดว่ามันดีกว่าตรงที่เราไม่ได้รู้สึกถูกจำกัด”

4.3.2.3 รองเท้ากับปัญหาสุขภาพเท้าในระยะยาว

ส่วนประเด็นเรื่องสุขภาพเท้าขึ้นเนื่องจากผู้ถูกสัมภาษณ์อยู่ในช่วงอายุ 23-30 ปี ทำให้ไม่พบปัญหาสุขภาพเท้าโดยตรง สอดคล้องกับที่คุณเอ ได้กล่าวไว้ว่า “อาการเหล่านี้ไม่ใช่อาการที่จะเกิดขึ้นทันทีแต่เป็นอาการที่ต้องสะสมเป็นระยะเวลานาน” แต่อาการเมื่อยและกล้ามเนื้อเท้าที่มักเกิดจากการใส่รองเท้าติดต่อกันเป็นเวลานานดังเช่นที่คุณปี กล่าวไว้ว่า “ส่วนเรื่องรองเท้าพี่ชอบใส่คัชชูแบบ flat เลยอยู่แล้ว ไม่ได้ใส่ส้นสูง แต่ flat ใส่หลายๆมีเมื่อยเหมือนกันนะ บางครั้งก็มีใส่ผ้าใบบ้าง รู้สึกว่ามันยืดหยุ่นมากกว่า” และ “พี่ชอบรองเท้าที่ทำจากหนังมากกว่าเพราะทนทาน แต่ทั้งนี้ก็ต้องระวังเรื่องปัญหาเท้าด้วยเหมือนกัน”

4.4 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “รองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่อย่างไร” เป็นการนำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพสอบบัญชีหรือเกี่ยวข้องกับการออกกฎระเบียบเครื่องแต่งกายและผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์การทำงานสอบบัญชีในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4 โดยเมื่อนำผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 มาวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพและสรุปเป็นตาราง จะได้ตารางที่ 4.1 สรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 4.1

สรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล

ชื่อ	เพศ	ประสบการณ์ ทำงาน	อายุ	รองเท่ากับ ประสิทธิภาพ ในการทำงาน	รองเท่ากับ ภาพลักษณ์ความ เป็นมืออาชีพ	รองเท่ากับ ปัญหา สุขภาพเท้า ในระยะยาว
1	หญิง	ธนาคาร	58	มีผลทางตรง และทางอ้อม	ไม่มีผล	มีผล
2	ชาย	ธนาคาร	55	มีผลทางตรง และทางอ้อม	ไม่มีผล	มีผล
3	หญิง	อุตสาหกรรม	34	มีผลทางอ้อม	ไม่มีผล	มีผล
4	ชาย	บริการ	52	มีผลทางอ้อม	ไม่มีผล	มีผล
A	ชาย	FSI	23	มีผลทางอ้อม	มีผล	มีผล
B	หญิง	Non-FSI	30	มีผลทางอ้อม	ไม่มีผล	ไม่มีผล
C	ชาย	FSI	27	ไม่มีผล	มีผล	ไม่มีผล
D	หญิง	Non-FSI	26	มีผลทางอ้อม	ไม่มีผล	ไม่มีผล

จากตารางสรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ถูกสัมภาษณ์ 7 ท่านจาก 8 ท่านเห็นว่าการรองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชี โดยมี 2 ท่านคิดว่าการรองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีทางตรง เพราะกลื่นเท้า เชื้อรา และปัญหาการเดินไม่ถนัดจากรองเท้าที่ไม่เหมาะสมนั้นจะทำให้เสียภาพลักษณ์และขาดความมั่นใจเวลาติดต่อกับลูกค้าซึ่งกระทบต่องานสอบบัญชี นอกจากนี้ทั้ง 7 ท่านยังเห็นตรงกันอีกว่าการรองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีทางอ้อม เพราะการได้รับอิสระในการสวมใส่รองเท้าที่ทำจากผ้าที่นอกจากจะก่อให้เกิดความสะดวก ลดอาการบาดเจ็บระหว่างเดินทาง และส่งผลดีต่อสุขภาพในระยะยาวแล้วพนักงานยังรู้สึกเหมือนได้รับ non-monetary rewards ส่งผลให้มีกำลังใจในการทำงานได้เต็มที่ เป็นการเพิ่มความสุขทางใจ และรู้สึกได้รับการเอาใจใส่จากบริษัทซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลบวกต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีทั้งสิ้น

นอกจากนี้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้ง 6 ท่านจาก 8 ท่านยังเห็นว่าการรองเท้าไม่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี หากรองเท้าที่สวมใส่นั้นอยู่ในกรอบของคำว่ากาลเทศะ มีเพียง

ผู้สอบบัญชี 2 ท่านที่ทำงานในสาย FSI เท่านั้นที่เห็นว่ารองเท้าส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากวัฒนธรรมองค์กรของลูกค้าที่ค่อนข้างมีความอนุรักษ์นิยม

ส่วนประเด็นปัญหาสุขภาพเท้า นั้น พบว่า ผู้สัมภาษณ์ที่เป็นลูกค้าของผู้สอบบัญชีทั้ง 4 ท่านตระหนักได้ว่ารองเท้านั้นส่งผลกระทบต่อปัญหาสุขภาพเท้าในระยะยาวเพราะเป็นผู้มีปัญหาสุขภาพเท้า หรือถูกจำกัดประเภทของรองเท้าที่สวมใส่โดยตรง ส่วนผู้สอบบัญชีที่อยู่ในช่วงอายุ 20-30 นั้นอยู่ในช่วงอายุที่ไม่ได้มีปัญหาสุขภาพเท้า มีเพียง 1 ท่านที่ตระหนักได้ว่าปัญหานี้ต้องใช้ระยะเวลาในการสะสม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ธนาคารเป็นองค์กรที่ค่อนข้างเคร่งครัดเรื่องการแต่งกายและรองเท้ามากกว่าองค์กรอื่น ทว่ายุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ธนาคารมีการปรับตัวเรื่องดังกล่าวมากขึ้นสังเกตได้จากการอนุญาตให้พนักงานหญิงสามารถใส่กระโปรงมาทำงานได้ เช่นเดียวกับตัวพนักงานเองที่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสวมใส่รองเท้าให้สอดคล้องกับลักษณะการเดินทางหรือสถานที่ทำงานในแต่ละวัน ยกตัวอย่างเช่น พนักงานขายสามารถสวมรองเท้าผ้าใบขณะทำงานภาคสนามได้และพนักงานทั่วไปมีการสับเปลี่ยนรองเท้าผ้าใบในการเดินทางระหว่างวันเพื่อช่วยให้การเดินทางสะดวกยิ่งขึ้น เป็นต้น

ผู้ถูกสัมภาษณ์ที่ทำงานในธนาคารนั้นอยู่ในช่วงอายุที่ตระหนักถึงปัญหาสุขภาพเท้าได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นผู้มีปัญหาสุขภาพเท้าโดยตรงทั้งปัญหากล้นอับ เชื้อรา และอาการเจ็บปวดต่างๆ ที่เกิดจากการสวมรองเท้าไม่เหมาะสมติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์คิดว่าการอนุญาตให้ผู้สอบบัญชีสวมใส่รองเท้าที่ติดต่อสุขภาพนั้นจะส่งผลบวกต่อประสิทธิภาพในการทำงาน สอบบัญชีทั้งทางตรงและทางอ้อม อีกทั้งยังคิดว่าการสวมใส่รองเท้าที่ติดต่อสุขภาพ เช่น รองเท้าที่ทำจากผ้า รองเท้ากีฬา หรือรองเท้ารัดส้นไม่กระทบต่อภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี

ทว่าในสายตาผู้สอบบัญชีที่ทำงานในสาย FSI กลับมองตรงกันข้าม โดยยังยึดติดกับภาพลักษณ์อนุรักษ์นิยมของธนาคารบางแห่งอยู่ ถึงแม้บริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4 ในต่างประเทศเริ่มมีการอนุญาตให้พนักงานสามารถแต่งกายอิสระได้แล้ว และ PWC ในไทยเองก็มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน แต่ผู้สอบบัญชีสาย FSI นั้นยังยึดติดกับการแต่งกายเช่นเดิม เช่น ผู้หญิงยังต้องสวมใส่กระโปรงไปทำงานที่บริษัทลูกค้า ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากที่ผู้สอบบัญชีสาย FSI จะสวมใส่รองเท้าชนิดอื่นนอกจากคัชชูหนัง เพราะคิดว่าอย่างไรก็ต้องกระทบต่อภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพอย่างแน่นอน ดังนั้นถ้าธนาคารแห่งใดมีการเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร ธนาคารนั้นควรสื่อสารออกไปให้บุคคลภายนอกรับรู้ เพราะการกระทำดังกล่าวอาจช่วยลบภาพอนุรักษ์นิยมในสายตาของบุคคลภายนอกได้ นอกจากนี้ผู้สอบบัญชีอยู่ในช่วงอายุที่ไม่พบปัญหาสุขภาพเท้าโดยตรงจึงอาจไม่ได้ตระหนักถึงผลกระทบด้านนี้สักเท่าไร แต่ก็มิผู้ถูกสัมภาษณ์บางท่านที่ตระหนักได้ว่าปัญหาดังกล่าวต้องใช้ระยะเวลาในการสะสม

ส่วนบริษัทจำกัด (มหาชน) ยุคปัจจุบันเน้นการทำงานแบบยืดหยุ่นมากขึ้น จากการสัมภาษณ์พบว่าหลายบริษัทอนุญาตให้พนักงานเลือกใส่เครื่องแต่งกายและรองเท้าได้อย่างอิสระ และนี่อาจเป็นหนึ่งในสาเหตุที่หลายคนตัดสินใจเลือกเข้าทำงานในบริษัทเหล่านี้ เพราะการเดินทางในช่วงเวลาที่เร่งรีบหรือการโดยสารสาธารณะ เช่น รถไฟฟ้า รถประจำทาง หรือบางครั้งอาจเป็นเรือ คงสะดวกมากกว่าหากเลือกสวมใส่รองเท้าที่ยืดหยุ่น รองรับการเคลื่อนไหวได้ดีและดีต่อสุขภาพเท้า การที่บริษัทให้อิสระกับพนักงานในเรื่องดังกล่าวทำให้พนักงานสามารถใช้ความคิดไปกับการทำงานได้เต็มที่ มีความคิดริเริ่มในการทำงาน ไม่เสียเวลาไปกับเรื่องเครื่องแต่งกาย หรือพะวักพะวงเกี่ยวกับอาการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากการสวมใส่รองเท้าไม่เหมาะสม ซึ่งถือเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน

ในอดีตบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4 ในไทยอนุญาตให้ผู้ทบทวนสวมกระโปรงเท่านั้น โดยสามารถสวมใส่กางเกงได้เฉพาะวันศุกร์ ทว่าปัจจุบัน Big 4 เองก็มีการปรับเปลี่ยนเครื่องแต่งกายให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้สอบบัญชีมากขึ้น ทว่าเรื่องรองเท้านั้นกลับยังไม่มีการเปลี่ยนแปลง เพราะ Big 4 ในไทยและตัวผู้สอบบัญชีเองยังมีความคิดที่ว่าภาพลักษณ์เป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นสิ่งใดที่ลูกค้าทำได้ ไม่ใช่ว่าผู้สอบบัญชีสามารถทำเช่นนั้นได้ทั้งหมด ยกตัวอย่างเช่น ลูกค้าสามารถนำอาหารมารับประทานในที่ทำงานได้ แต่ผู้สอบบัญชีไม่ควรนำอาหารมารับประทานในบริษัทของลูกค้า เช่นเดียวกับเครื่องแต่งกายและรองเท้า ถึงแม้ปัจจุบันบริษัทหลายแห่งอนุญาตให้แต่งกายอิสระได้จึงมีพนักงานสวมใส่รองเท้าผ้าใบมาทำงาน แต่ผู้สอบบัญชียังไม่ได้รับอนุญาตให้สวมใส่รองเท้าทุกชนิดที่ทำจากผ้า

โดยประเด็นดังกล่าวผู้สอบบัญชีสายอื่นนอกเหนือจาก FSI นั้นคิดว่าคงเป็นเรื่องดีหากผู้สอบบัญชีมีอิสระในการสวมใส่รองเท้าได้เองเพราะแต่ละคนมีลักษณะการใช้ชีวิตและการเดินทางไม่เหมือนกัน ทว่าต้องใช้วิจารณญาณของผู้สวมใส่ว่าเหมาะสมกับสถานที่ที่เราไปหรือไม่ เพราะวัฒนธรรมองค์กรของแต่ละที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นถ้ารองเท้าที่สวมใส่อยู่ในกรอบของความสุภาพ ถูกกาลเทศะจึงไม่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของผู้สอบบัญชี

นอกจากนี้การที่ลูกค้าจะรู้สึกไม่มั่นใจในผู้สอบบัญชียุคใหม่นั้นถือเป็นเรื่องปกติ เพราะลูกค้าตำแหน่งสูงกว่า อายุมากกว่า ประสบการณ์การทำงานมากกว่า อีกทั้งค่าใช้จ่ายในการสอบบัญชียุคนี้เป็นตัวเลขที่สูง ไม่ได้ขึ้นอยู่กับค่าจ้างการแต่งตัวหรือรองเท้าที่สวมใส่

5.2 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะงานวิจัย

5.2.1 ข้อจำกัดงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่อย่างไร”: ศึกษากรณีผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์การทำงานสอบบัญชีในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ หรือ Big 4 ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์ มีข้อจำกัดในงานวิจัย ดังนี้

เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์ จึงต้องใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งวิธีการนี้ต้องมีการวางแผนทำการวิจัยเป็นอย่างดี เพราะการนัดหมายผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องมีการกำหนดเวลาที่ชัดเจนล่วงหน้า ก่อนการสัมภาษณ์ต้องมีการกำหนดคำถาม ทดลองสัมภาษณ์จริง เพื่อให้คำถามที่ออกมานั้นไม่ซ้ำนำ ชัดเจน และเข้าใจง่าย นอกจากนี้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) นั้นมีข้อจำกัดในการบันทึกข้อมูล ผู้ถูกสัมภาษณ์บางท่านอาจไม่อนุญาตให้บันทึกเสียงหรือภาพวิดีโอได้ ดังนั้นผู้วิจัยควรมีทักษะในการฟัง ชักถาม จับใจความสำคัญและจดบันทึก

จากกลุ่มตัวอย่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพสอบบัญชีหรือเกี่ยวข้องกับการออกกฎระเบียบเครื่องแต่งกายที่ทำงานในบริษัทมหาชนจำกัด ดำรงตำแหน่งระดับผู้จัดการฝ่ายงานขึ้นไป อายุ 50-60 ปี โดยแบ่งออกเป็นเพศชายและหญิงในอัตราส่วนเท่ากัน รวมทั้งสิ้น 4 คน มี 1 ท่านที่ไม่เข้าเงื่อนไขอายุ 50-60 ปี เพราะอายุ 34 ปี แต่ถึงแม้อายุจะไม่ได้อยู่ในช่วงเกณฑ์ดังกล่าว แต่มีปัญหาสุขภาพอันเป็นเหตุให้ถูกจำกัดประเภทรองเท้าที่สวมใส่ ซึ่งปัญหาสุขภาพนั้นเกี่ยวข้องกับน้ำหนักตัวและกระดูกสันหลัง ซึ่งเกิดจากการใช้อุปกรณ์ทำงานไม่ถูกหลัก Ergonomic หรือก็คือไม่ถูกหลักสรีรวิทยานั้นเป็นต้นเหตุให้เกิด office syndromes ต่างๆ ซึ่งมีผลต่อกระดูกสันหลังหรือหมอนรองกระดูก แพทย์จึงไม่อนุญาตให้ใส่รองเท้าส้นสูงมา 6-7 ปีแล้ว นอกจากนี้ผู้ถูกสัมภาษณ์ยังมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพสอบบัญชีดีเพราะเคยมีประสบการณ์ทำงานในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4 และปัจจุบันทำงานเป็นผู้จัดการฝ่ายบัญชี ดังนั้นถึงจะมีข้อจำกัดด้านอายุแต่ถือว่าเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถให้ความเห็นได้ว่ารองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร ก่อนหน้านั้นได้มีการนัดสัมภาษณ์ผู้ที่เข้าเงื่อนไขข้อ 1-4 แล้ว แต่เนื่องจากเป็นผู้ที่ไม่ได้ทำงานในส่วนงานที่พบกับผู้สอบบัญชีโดยตรงจึงไม่อาจให้ความเห็นเรื่องรองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ อย่างไรได้

และจากกลุ่มตัวอย่างผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4 โดยแบ่งออกเป็นเพศชายและหญิงในอัตราส่วนเท่ากัน รวมทั้งสิ้น 4 คน มี 2

ท่านที่ไม่ได้เป็นผู้สอบบัญชีในปัจจุบัน แต่เคยมีประสบการณ์การทำงานสอบบัญชีในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4 มากกว่า 2 ปี อ้างจากนิยามผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของ ปรียาภัทร เล็กประยูร ในปี 2559 ได้ว่า ผู้สอบบัญชี หมายถึง ผู้ที่มีอายุในการทำงานน้อยกว่า 3 ปี ซึ่งจะมีหน้าที่ปฏิบัติงานสอบบัญชีที่บริษัทลูกค้า จึงถือได้ว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้ง 2 ท่านนี้เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพสอบบัญชีดีและสามารถให้ข้อมูลว่ารองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่อย่างไร ได้อย่างชัดเจนและครบถ้วน ข้อจำกัดอีกหนึ่งเรื่องสำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้สอบบัญชีที่สำคัญมากคือเรื่องการนัดหมายสัมภาษณ์ เนื่องจากระยะเวลาการทำวิจัยอยู่ระหว่างช่วงเดือนธันวาคมถึงเมษายน ซึ่งตรงกับช่วงจัดหางบการเงินประจำปีของผู้สอบบัญชีทำให้เป็นเรื่องยากที่ผู้สัมภาษณ์จะหาเวลาว่างได้ หลายท่านต้องมีการนัดแนะเวลาใหม่ บางท่านไม่สามารถสัมภาษณ์ได้ทำให้ต้องยกเลิกและบางท่านมีเวลาให้สัมภาษณ์จำกัด นอกจากนี้สถานที่และเวลาในการนัดพบก็เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเช่นเดียวกัน เช่น คุณเอ ได้นัดพบกันครั้งแรกเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2561 ที่สยามสแควร์ เนื่องจากสถานีรถไฟฟ้าสยามเป็นจุดเปลี่ยนสายรถไฟฟ้า แต่วันดังกล่าวตรงกับช่วงที่สยามจัดนิทรรศการพอดีจึงมีเสียงรบกวน ทำให้ไม่สามารถสัมภาษณ์ได้ต้องมีการนัดหมายอีกครั้งในภายหลัง เป็นต้น

5.2.2 ข้อเสนอแนะงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รองเท้ามีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่อย่างไร” : ศึกษากรณีผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์การทำงานสอบบัญชีในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4 ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์ ซึ่งคาดว่าจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยเชิงปริมาณต่อไปในอนาคตได้

รายการอ้างอิง

บทความวารสาร

- สมชาย สุภัทรกุล. (2542). คุณภาพของงานสอบบัญชีกับขนาดของสำนักงานสอบบัญชี. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 83, 21-31.
- นิพนธ์ เทินโชคชัยชนะ. (2559). ความหมายและขอบเขตของการบัญชี. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 12(13), 95.
- สงกรานต์ ไกยวงษ์. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของนักวิชาชีพบัญชีไทยในบริบทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบภาษีอากร. *สุทธิปริทัศน์*, 33-54.
- นางสาวรัชณี บินยาเซ็น. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยวิชาการ*, 5(1), 209-217.
- ขวัญชัย ชมศิริ. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร. *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิชาการระดับชาติ UTCC Academic Day ครั้งที่ 2*, 490-504.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2010). (รอง)เพ้า้นสำคัญไฉน, *APO Digest*, (15), 8-12.

วิทยานิพนธ์

- ปริยาภัทร เล็กประยูร. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่: การศึกษาเชิงสำรวจ. *โครงการวิจัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี*.
- ดารณี เอื้อชนะจิต. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. *มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*.
- Thomas Carrington. (2010). *An analysis of the demands on a sufficient audit: Professional appearance is what counts! Critical Perspectives on Accounting*, (21), 669-682.
- Marshall A. Geiger. (2002). *Appearances Are Important: Outsourced Internal Audit Services and the Perception of Auditor Independence*. *The CPA Journal*, (72), 20-25.

- ดุจใจ ชัยวานิชศิริ. (2552). *ปัญหาสุขภาพเท้าและรองเท้าสำหรับผู้สูงอายุ*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Mario Christodoulou. (2011). *U.K. Auditors Criticized on Bank Crisis*. Wall Street Journal.
- Huw Jones. (2018). *Reports Call for Reducing Big 4 Accounting Firms' Dominance in British Company Audits*. Insurance Journal.
- Guest et. al. (2006). *How Many Interviews Are Enough?: An Experiment with Data Saturation and Variability*. Sage Journal, (18). 3-20.
- Nastasi. (2005). *Contributions of Qualitative Research to the Validity of Intervention Research*. Journal of School Psychology, (43). 177-195.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. *ข้อมูลการจดทะเบียนนิติบุคคล*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2562 จาก http://www.dbd.go.th/more_news.php?cid=1469
- HRM Asia Newsroom. *Flexible dress code every day at PwC*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2562 จาก <http://hrmasia.com/flexible-dress-code-every-day-at-pwc/>
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. *การกำกับรายงานทางการเงินและผู้สอบบัญชี*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2562 จาก <https://www.sec.or.th/TH/Pages/LawandRegulations/AuditorAccount.aspx>
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. *มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 200 วัตถุประสงค์โดยรวมของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2562 จาก <http://www.fap.or.th/upload/9414/NXQx9ehJa7.pdf>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ

นางสาวนลิษา อุตราภรณ์

วันเดือนปีเกิด

22 กรกฎาคม 2538

วุฒิการศึกษา

ปีการศึกษา 2560: บัณฑิต

(การบัญชีธุรกิจแบบบูรณาการ)

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

